

FSC Accredited - FSC-ACC-002
FSC Trademark © 1996 Forest Stewardship Council AC

Woodmark

Allmenn Standard og Sjekkliste

Tilrettelagt for:	Norge
Dato:	Oktober 2010
Versjon:	1.2 (ST-FM-001-07)

Soil Association Woodmark • South Plaza • Marlborough Street • Bristol • BS1 3NX • UK
Telephone (+44) (0) 117 914 2435 • Fax (+44) (0) 117 314 5001 • Email wm@soilassociation.org
Soil Association Certification Ltd • Company Registration No. 726903 • A wholly-owned subsidiary of the Soil Association Charity No. 20686

FSC PRINSIPP 1: OVERHOLDELSE AV LOVVERK OG FSCs PRINSIPPER			
Skogeierne og skogforvaltningen skal respektere alle relevante nasjonale lover og de internasjonale avtaler og overenskomster som landet har undertegnet, samt følge alle FSCs prinsipper og kriterier.			
SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMER	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 1.1 Skogeierne/skogforvaltningen skal respektere alle relevante nasjonale lover og lokale retningslinjer og administrative krav.		Samlet score for sertifisering	
1.1.1 Det finnes ingen dokumentasjon eller indikasjon på brudd på noen lov, retningslinje eller regulativ som vedrører skogbruket/skogforvaltningen.	Konsultasjon med skogbruksmyndighetene og andre interesserte parter. Ingen dokumentasjon på eller påstander om brudd ved kontrollen. Skogbrukets virksomhet, rutiner og prosedyrer bryter ikke med de relevante krav.	Regionale retningslinjer: bemerk relevante lover og administrative krav Regionale retningslinjer: bemerk vedkommende skogbruksmyndighet	
1.1.2 Skogeiere/skogforvaltere utviser bevissthet og kunnskap om relevante regler for skogbrukets praksis, retningslinjer og avtaler.	Diskusjon med skogeiere		
1.1.3 Det finnes ingen dokumentasjon eller indikasjon på brudd på relevante praksisregler, retningslinjer og avtaler.	Diskusjon med skogeiere. Skogbrukets praksis og prosedyrer.		
FSC Kriterium 1.2 Alle relevante og lovformelige avgifter, royalties, skatter og andre fordringer skal betales.		Samlet score for sertifisering	
1.2.1 Skogeiere/skogforvaltere fremskaffer dokumentasjon på at alle relevante avgifter, royalties, skatter og fordringer har blitt betalt.	Kvitteringer. Regninger. Ingen dokumentasjon på unnlatt betaling.	Regionale retningslinjer: bemerk relevante avgifter, royalties, skatter, fordringer	
1.2.2. Skogeiere/skogforvaltere skal forvise seg om at entreprenører og andre som utfører arbeid i skogen, overholder kriteriet.			

FSC Kriterium 1.3 I land som har underskrevet, skal bestemmelsene i alle bindende, internasjonale avtaler, som CITES, ILO-konvensjonene, ITTA og Konvensjon om biologisk mangfold, respekteres.	Samlet score for sertifisering		
1.3.1 Skogeiere/skogforvaltere respekterer bestemmelsene i CITES-konvensjonen.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Arter på CITES-listen er vernet (se APPENDIX 1). Eksportlisenser er tilgjengelige som rekvirert.	Regionale retningslinjer: bemerk lokale arter på CITES-tilleggene 1 and 2	
1.3.2 Skogeiere/skogforvaltere iverksetter ILO-bestemmelsene som vedrører deres region. Iverksettelse av følgende ILO-konvensjoner er et minimumskrav for sertifisering : 29, 87, 97, 98, 100, 105, 111, 131, 138, 141, 142, 143, 155, 169, 182, ILO Code of Practice on Safety and Health in Forest Work, Recommendation 135, Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Rutiner og prosedyrer. Se TILLEGG 2 for mer informasjon om ILO-konvensjonene.	Regionale retningslinjer: bemerk relevante ILO-konvensjoner Bemerk at et antall ILO-konvensjoner er oppført under prinsippene 3, 4, 7	
1.3.3 Barnarbeid forekommer ikke.	ILO-konvensjonene 138 og 182, ILO-deklarasjon 1998, eller tilsvarende nasjonal lovgivning. Samtaler med arbeidere og deres fagforeninger eller –forbund. Rapport fra arbeidsinspeksjoner. Feltinspeksjon.	Som en generell regel bør ikke barn under 15 år ansettes (ILO 138 artikkel 3). Den nasjonale lovgivningen kan kreve en høyere minimumsalder. Ungdom under 18 år bør ikke bli satt til arbeid som kan være farefullt, som sprøyting med giftstoffer, hogst, tungt arbeid og nattarbeid med mindre spesielle sikkerhetsforanstaltninger eller tradisjoner eller lokale forhold tilsier det.	
1.3.4 Nasjonalt minimum lønnsnivå er garantert.			
1.3.5 Tvangsarbeid eller gjeldsarbeid forekommer ikke.	ILO-konvensjonene 28 og 105, ILO-deklarasjon 1998, eller tilsvarende nasjonal lovgivning. Samtaler med arbeidere og deres fagforeninger eller –forbund. Rapport fra arbeidsinspeksjoner.		

1.3.6 Skogeiere/skogforvaltere forvisser seg om at ITTA-bestemmelser som vedrører deres region blir respektert.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Rutiner og prosedyrer. Samtaler med arbeidere og deres fagforeninger eller –forbund. Rapport fra arbeidsinspeksjoner	Regionale retningslinjer: ITTA-avtalens relevans	
1.3.7 Skogeiere/skogforvaltere forvisser seg om at bestemmelser i Konvensjonen om biologisk mangfold som vedrører deres region, blir respektert.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Rutiner og prosedyrer.	Regionale retningslinjer: bemerk bestemmelser i Konvensjonen om biologisk mangfold som vedrører regionen	
1.3.8 Skogeiere/skogforvaltere iverksetter kontroller for å sikre at andre relevante internasjonale avtaler blir respektert.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Rutiner og prosedyrer.	Regionale retningslinjer: bemerk enhver annen relevant internasjonal avtale	
FSC Kriterium 1.4 Konflikter mellom lover, forordninger og FSCs Prinsipper og Kriterier skal evalueres med henblikk på sertifisering, fra sak til sak, av sertifiseringsorganet og de involverte eller berørte parter.		Samlet score for sertifisering	
1.4.1 Konflikter mellom lover, forordninger og FSCs Prinsipper og Kriterier fastslås og evalueres av skogeierne/skogforvalterne og meddeles inspektørene.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Konflikter skal vurderes av Woodmark i samarbeid med inspektørene og involverte parter.		
FSC Kriterium 1.5 Skogbruksarealer skal beskyttes mot ulovlig hogst, bosetting og andre uvedkommende aktiviteter.		Samlet score for sertifisering	
1.5.1 Skogbruksarealet er beskyttet mot hogstaktiviteter og andre aktiviteter som ikke blir kontrollert av skogeiere/skogforvaltere eller lokalbefolkning med bruksrettigheter (f.eks. bosetting, ulovlig hogst, ulovlig jakt, ulovlig fiske.).	Systemer for beskyttelse er dokumentert. Ingen dokumentasjon på aktiviteter som pågår uten fullmakt.		
1.5.2 Systemer for å oppdage og forhindre uautoriserte aktiviteter er virksomme.	Systemer er dokumentert.		
1.5.3 Skogeiere/skogforvaltere har iverksatt tiltak for å stoppe ulovlig eller uautorisert bruk av skogen.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		

FSC Kriterium 1.6 Skogeiere/skogforvaltere skal forplikte seg langsiktig til å følge FSCs Prinsipper og Kriterier.		Samlet score for sertifisering	
1.6.1 Skogeiere/skogforvaltere skal fremskaffe en dokumentert kunngjøring som erklærer deres langsiktige forpliktelse til å følge FSCs Prinsipper og Kriterier.	Skriftlig uttalelse som er godkjent av rette forvaltningsinstans. Skogeiere/skogforvaltere viser at de forstår og forplikter seg til å følge FSCs Prinsipper og Kriterier.		
1.6.2 Skogeiere/skogforvaltere skal opplyse om ethvert område under deres kontroll som ikke befinner seg innen rammen av sertifiseringsevalueringen.	Diskusjon med eiere/forvaltere. Skriftlig erklæring og liste over steder hvis anvendelig.	Bemerk behov for å evaluere i henhold til FSCs politikk for delsertifisering og utestengning	

FSC PRINSIPP 2: RÅDIGHET OG BRUKSRETTER OG ANSVAR

Langsiktig rådighet og bruksretter til land- og skogressurser skal defineres klart, dokumenteres og opprettholdes lovformelig.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMER	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 2.1 Klar dokumentasjon på langsiktige skogbruksrettigheter til området (f.eks. eiendomsskjøte, sedvaneretter eller leieavtaler) skal fremvises.			
2.1.1 Juridisk eierskap eller rådighet kan bevises og er ikke tema for diskusjon.	Ingen tvister/diskusjoner av betydning. I tilfelle diskusjon oppstår er juridiske dokumenter som skjøter, leieavtaler eller annen relevant dokumentasjon tilgjengelig for inspeksjon.	Bemerk behov for å evaluere bruksretter til skog og føre dem opp her.	
2.1.2 Et kart som tydelig viser juridiske grenser er tilgjengelig.	Kart.		

2.1.3 Arealet er avsatt til langsiktig skogforvaltning.	<p>Dokumentasjon på at skogbruksplanleggingen strekker seg ut over ett omløp.</p> <p>Ingen dokumentasjon på planer eller aktiviteter som kan forhindre langsiktig skogforvaltning.</p>		
2.1.4 Lokalsamfunnene har klar, troverdig og offisielt godkjent dokumentasjon på sameierskap og kontroll over arealene de ifølge sedvane/hevdvunnen rett eier eller på annen måte disponerer og benytter. Dokumentasjonen er bifalt av samfunnene selv.	<p>ILO-konvensjon 169 Art. 14-17</p> <p>Samtaler med representanter for lokalsamfunnene og den opprinnelige befolkningen.</p> <p>Kart som viser utstrekningen av arealene med disposisjonsrett eller anerkjente arealer.</p> <p>Oppteignelser i matrikkelen (offentlige eiendomsregistre) og/eller i offentlige skogbrukskontorer/skogavdelinger.</p>		
<p>FSC Kriterium 2.2</p> <p>Lokalsamfunn med juridisk rådighet eller rådighet ifølge sedvane eller bruksretter (totale og partielle bruksrettigheter) skal opprettholde kontroll, i den utstrekning det er nødvendig for å beskytte sine rettigheter eller ressurser, over skogsdrifter med mindre de delegerer kontroll av fri vilje og med samtykke til andre firmaer/selskaper.</p>		<p>Samlet score for sertifisering</p>	
2.2.1 Alle lokalsamfunns juridiske rådighet eller rådighet ifølge sedvane eller bruksretter til skogressursene er klart dokumentert og kartlagt av skogeierne/skogforvalterne.	<p>Diskusjoner med skogeiere/skogforvaltere.</p> <p>Konsultasjon med lokalsamfunnet.</p> <p>Kart.</p> <p>Dokumentasjon på alle hevdvunne rettigheter/sedvaneretter, bruk av fellesareal og bruksretter etc.</p>	<p>Regionale retningslinjer: angi lokale samfunn med rådighet ifølge sedvane eller som har bruksretter i området.</p>	
2.2.2 Alle lokalsamfunns juridiske rådighet eller rådighet ifølge sedvane/hevdvunnen rett eller bruksretter til skogressursene er godkjent og respektert i skogbruksplanleggingen og skogbrukspraksisen.	<p>Diskusjon med skogforvaltere.</p> <p>Konsultasjon med representanter for lokalsamfunnet.</p> <p>Åpenhet i skogbruksplaner og skogbrukspraksis.</p>		

<p>2.2.3 Skogeierne/skogforvalterne sørger for lokalsamfunns kontroll over skogsdriften i den utstrekning det er nødvendig for å beskytte deres rettigheter og ressurser.</p>	<p>Det finnes formelle konsultative komiteer/utvalg og prosedyrer. Konsultasjon med representanter for lokalsamfunnet. Frivillig og erklært samtykke fra representanter for lokalsamfunnet. Ingen uoverensstemmelser av betydning. Dokumenterte bevis på avtaler. Ingen dokumenterte restriksjoner pålagt av skogforvaltere uten samtykke fra lokalsamfunnet. Passende betaling eller kompensasjon for bruk av skogressursen.</p>	<p>Regionale retningslinjer: I land hvor lokalsamfunn er mindre avhengig av skogressursen men hvor skogen blir verdsatt for estetiske eller åndelige kvaliteter eller for kvaliteter knyttet til friluftsliv, skal konsultasjoner med representative organisasjoner, råd og utvalg og lokale miljøverngrupper etc. finne sted.</p>	
<p>FSC Kriterium 2.3 Passende metoder skal anvendes for å løse tvister/uoverensstemmelser knyttet til rådighetskrav og bruksretter. Omstendighetene og statusen til enhver utestående tvist vil bli grundig vurdert i sertifiseringsevalueringen. Tvister av betydelig omfang som involverer et anseelig antall interessenter, vil normalt forhindre at en virksomhet blir sertifisert.</p>		<p>Samlet score for sertifisering</p>	
<p>2.3.1 Det finnes metoder for å løse tvister mellom skogeierne/skogforvalterne og lokalsamfunnet som er knyttet til rådighet og/eller bruksretter.</p>	<p>Konsultasjon med representanter for lokalsamfunnet.</p>	<p>Regionale retningslinjer: Vennligst opplys om enhver metode som finnes i området.</p>	
<p>2.3.2 Metoder for å løse tvister respekteres for det tilfelle at det oppstår uoverensstemmelser angående rådighetskrav og bruksretter mellom lokalsamfunn og skogforvaltere.</p>	<p>Konsultasjon med representanter for lokalsamfunnet.</p>		

2.3.3 I tilfelle av en tvist eller uoverensstemmelse mellom lokalsamfunnet og skogforvalterne angående arealrettigheter, skal det finnes en forvaltningspolicy og operasjonelle prosedyrer som krever at skogsdrift som skader lokalsamfunnets fremtidige benyttelse av slike rettigheter, stoppes inntil tvisten er løst.	Dokumentert policy og prosedyre.		
2.3.4 Skogforvalterne sørger for tilgang til skogressurser for lokalsamfunn uten juridiske arealrettigheter eller sedvanerettigheter når slik tilgang ikke er til skade for at forvaltningsformålene nås.	ILO-konvensjon 169 eller tilsvarende nasjonal lovgivning eller avtaler. Dokumenter/fortegnelse over fora for deltagelse/møter. Rådsprotokoller. Konsultasjon i lokalsamfunnet.	Regionale retningslinjer: Vennligst bemerk enhver kjent bruk av skogressursene av lokalsamfunn som ikke har juridiske bruksretter eller sedvaneretter.	
2.3.5 Det finnes ingen dokumentasjon på noen uløst tvist av omfang som involverer et anselig antall interesser i rådighet og bruksretter.	Konsultasjon i lokalsamfunnet.	Regionale retningslinjer: Vennligst bemerk enhver kjent tvist angående rådighet og bruksretter.	

FSC PRINSIPP 3: URBEFOLKNINGENS RETTIGHETER

Urbefolkningens juridiske og hevdvunne rett til å eie, utnytte og forvalte sine landområder og ressurser skal anerkjennes og respekteres.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMS	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	Score
FSC Kriterium 3.1 Urbefolkningen skal kontrollere skogforvaltningen på sine landområder med mindre de delegerer kontrollen av fri vilje og med samtykke til andre firmaer/selskaper.		Legg merke til at kravene i Prinsipp 2 alle angår det spesielle tilfellet urbefolkningens rettigheter. En tilleggsplikt til å vise hensyn kreves av skogeiere/skogforvaltere som driver virksomhet i eller i nærheten av landområdene til urbefolkningen. Dette skjer i erkjennelse av historien om manglende kontroll og samtykke fra denne befolkningen i fortiden.	
3.1.1 Identiteten og oppholdsstedet til urbefolkningen inkludert nomadiske folk som bor i nabolaget av forvaltningsområdet, dokumenteres av skogeierne/skogforvalterne.	Dokumentasjon. Ingen påvisning av grupper som ikke er dokumentert av skogforvalterne.	Regionale retningslinjer: oppgi lokalsamfunn som har hevdvunnen rådighet eller bruksretter i området. Regionale retningslinjer: Bemerk at i noen land finnes det juridiske krav	

		når det gjelder å definere "opprinnelig befolkning".	
3.1.2 Alle krav på landområder eller hevdvunne rettigheter innen forvaltningsområdet dokumenteres og/eller kartlegges.	Kart. Konsultasjon med representanter for lokalbefolkningen.		
3.1.3 Vedkommende samfunn har identifisert seg selv som opprinnelige samfunn eller stammesamfunn.	ILO-konvensjon 169 Artikkel 1 (2).		
3.1.4 Skogbehandling/skogsdrifter finner ikke sted i områder som angitt i norm 3.1.2 over, uten klart bevis på det frivillige og erklærte samtykket fra urbefolkningen som gjør krav på slike områder, territorier eller hevdvunne rettigheter.	ILO-konvensjon 169, Artikkel 6 (1) og 1 (2). Konsultasjon med representanter for samfunnet/landsbyen. Frivillig og erklært samtykke fra representanter for samfunnet. Journaler med informasjon (EIA, etc) fremskaffet til de representative organisasjoner. Ingen uoverensstemmelser av betydning. Dokumenterte bevis på avtaler/signerte avtaler. Passende betaling eller kompensasjon for bruk av skogressurser.		
3.1.5. I de samiske reindriftsområdene har folk med rett til reindrift rett til å utnytte trevirke til eget forbruk i overensstemmelse med reindriftsloven (se også 3.1.3). NB!:De samiske reindriftsområdene finnes bare i deler av Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark, hvor reindrift pågår og har pågått i lang tid. Dette er altså ikke relevant for alle skoger i Norge.			

FSC Kriterium 3.2 Skogforvaltningen skal ikke true eller forringe, hverken direkte eller indirekte, ressursene eller bruksrettighetene til urbefolkningen.		Samlet score for sertifisering	
3.2.1 Før en skogsdrift under ekstern ledelse begynner nær et landområde med urbefolkning, skal alle potensielle delte grenser i samfunnets områder fysisk staves ut under samfunnets overvåkning.	Feltinspeksjon Konsultasjon med lokalsamfunnet/landsbyen		
3.2.2 Skogsdriften/skogbruksvirksomheten skal dokumentere enhver mulig trussel, direkte eller indirekte, mot ressursene eller rettighetene til en slik befolkning ((f.eks. forstyrrelser av vannressurser og dyreliv).	Dokumentert policy og prosedyrer. Ingen slik aktivitet dokumentert. Konsultasjon med samfunnet/landsbyen.	Retningslinje: Klarlegge enhver mulig trussel mot ressursene til urbefolkningen i nærheten.	
3.2.3 Skogsdriften/skogbruksvirksomheten skal ha en dokumentert policy og prosedyrer for å forhindre ethvert inngrep/brudd eller enhver direkte eller indirekte trussel mot ressursene eller rettighetene til en slik befolkning.	Dokumentert policy og prosedyrer Ingen dokumentasjon på brudd eller inngrep eller trusler mot urbefolkningens ressurser eller rettigheter. Konsultasjon med lokalsamfunnet/landsbyen.		
3.2.4 Tradisjonell adgang til å skaffe seg midler til livsopphold og tradisjonelle aktiviteter tilstås.	ILO-konvensjon 169 eller tilsvarende lovgivning. Samtaler med representanter for lokalsamfunn og arbeidere og deres fagforeninger eller -forbund. Samtaler med representanter for urbefolkningen.		
3.2.5. Skogeieren/skogforvalteren skal respektere og ivareta samenes rettigheter. Hvis samiske rettigheter finnes på eiendommen, skal de respekteres. (se også 3.2.1). NB! De samiske reindriftsområdene finnes bare i deler av Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark, hvor reindrift pågår og har pågått i lang tid. Dette er altså ikke relevant i alle skoger i Norge.			
3.2.6. Eventuell markberedning på arealer med reinlav skal gjøres ekstensivt. Fortrinnsvis skal skånsom flekkmarkberedning			

brukes. (se også 3.2.2)			
FSC Kriterium 3.3 Steder og områder med spesiell kulturell, økologisk, økonomisk eller religiøs betydning for urbefolkningen skal kartlegges i samarbeid med disse og anerkjennes og beskyttes av skogeiere/skogforvaltere.		Samlet score for sertifisering	
3.3.1 Policy og prosedyrer for identifisering, beskrivelse and kartfesting av steder med arkeologisk, religiøs, historisk eller annen kulturell sensibilitet før skogbruksaktiviteter overhodet settes i gang i forvaltningsområdet, er dokumentert og iverksatt.	Dokumentert policy og prosedyrer. Journaler. Kart.	Regionale retningslinjer: vennligst bemerk alle kjente steder eller typer av steder med arkeologisk, religiøs, historisk eller annen kulturell sensibilitet innen skogforvaltningsområdet.	
3.3.2 Policy og prosedyrer inkluderer deltagelse fra urbefolkningen i arbeidet med identifiseringen av slike områder.	Dokumentert deltagelse. Konsultasjon med representanter for urbefolkningen.		
3.3.3 Policy og prosedyrer for identifiseringen og beskyttelsen av slike steder mens skogsdrift pågår (f.eks. hogst, veibygging etc.) er dokumentert og iverksatt.	Dokumentert prosedyre. Ansatte og arbeidere er informert.		
3.3.4 Policy og prosedyrer for fullgod beskyttelse eller forvaltning av identifiserte steder er dokumentert og iverksatt.	Dokumentert policy og prosedyrer. Skogbruksplaner/forvaltningsplaner.	Regional Guidance: vennligst bemerk enhver lovfestet forpliktelse til å beskytte eller forvalte slike steder, eller til å informere vedkommende myndigheter om at slike steder finnes.	
3.3.5 Alle planer for beskyttelsen eller forvaltningen av slike steder er gjenstand for fullt og erklært samtykke fra representanter for urbefolkningen.			
FSC Kriterium 3.4 Urbefolkningen skal ha kompensasjon for anvendelsen av deres tradisjonelle kunnskap når det gjelder bruken av skogsarter eller forvaltningssystemer i skogsdriften. Denne kompensasjonen skal formelt godtas med deres frivillige og erklærte samtykke før skogsdrift starter.		Samlet score for sertifisering	
3.4.1 Skogeiere/-forvaltere har innlemmet kjente anvendelser av tradisjonell kunnskap i skogsdriften.	Journaler.	Ikke relevant i Norge	
3.4.2 Lokalsamfunnene har blitt informert om slike anvendelser, inkludert den potensielle kommersielle nytteverdien av slike anvendelser for skogbruksvirksomheten.	Journaler. Diskusjon med representanter for lokalsamfunnet.		

3.4.3 Lokalsamfunnene får kompensasjon for enhver slik anvendelse i overensstemmelse med tidligere avtaler.	Prosedyre for kompensasjon og betalingsatts er dokumentert. Kvitteringer for betaling.		
---	---	--	--

FSC PRINCIPLE #4: FORHOLDET TIL LOKALSAMFUNNET OG ARBEIDERNE RETTIGHETER
Skogsdrifter skal opprettholde eller forbedre den langsiktige sosiale og økonomiske situasjonen til skogsarbeidere og lokalsamfunn.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMS	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 4.1 Lokalsamfunnene innenfor eller i nabolaget av skogbruksområdet skal gis anledning til ansettelse, opplæring og andre ytelser.		Samlet score for sertifisering	
4.1.1 Lokale og skogavhengige personer har lik rett til ansettelse og opplæringsmuligheter.	ILO-konvensjon 169, eller tilsvarende nasjonal lovgivning eller avtaler. Strategi for rekruttering. Bevis på ansettelse av lokalt personale. Annonser i lokalaviser. Diskusjon med lokalsamfunnet.		

<p>4.1.2 Alt etter omfanget, typen og lokaliseringen av skogbruksvirksomheten, skal medlemmene av lokalsamfunnene skaffes adgang til grunnleggende ytelser (f.eks. helsekontroll og utdanning/opplæring).</p>	<p>Hjelp til lokale fasiliteter vedrørende helse. Forsyning av rent vann. Skaffe innkvarteringsmuligheter for arbeiderne. Fremskaffe muligheter for skolegang. Fremskaffe muligheter for opplæring.</p>	<p>Regionale retningslinjer: Vennligst angi hva slags ytelser som må forventes å bli fremskaffet av en ansvarlig arbeidsgiver i det aktuelle området:</p> <p>Vennligst opplys om alle relevante lover og reguleringer</p>	
<p>4.1.3 Arbeidere blir ikke diskriminert i ansettelser, forfremmelser, avskjedigelser, betaling og arbeidsrelatert sosial sikkerhet.</p>	<p>ILO-konvensjonene 100 & 111, ILO-deklarasjon 1998, eller tilsvarende nasjonal lovgivning. Samtaler med arbeidere og deres fagforeninger/-forbund. Lønningslister (fra foretaket og/eller entreprenøren) Resultater fra sysselsettingsoversikter. Rapport fra arbeidsinspeksjon.</p>		
<p>4.1.4 Lønn eller inntekt til selvstendige yrkesutøvere eller entreprenører er minst så høy som den personer i sammenlignbare stillinger har i den samme regionen, og ikke i noe tilfelle lavere enn det fastsatte minimumsnivået.</p>	<p>ILO-konvensjon 131 eller tilsvarende lovgivning. Samtaler med arbeidere og deres fagforeninger/-forbund. Lønningslister (fra foretaket og/eller entreprenøren) Resultater fra sysselsettingsoversikter. Rapport fra arbeidsinspeksjon.</p>		
<p>FSC Kriterium 4.2 Skogbruket skal overholde eller overgå alle anvendbare lover og bestemmelser som angår helse og sikkerhet for ansatte og deres familier.</p>		<p>Samlet score for sertifisering</p>	
<p>4.2.1 Skogeiere/skogforvaltere er kjent med relevante helse- og sikkerhetsregler og -bestemmelser.</p>	<p>Tilgjengelige kopier av alle regler og bestemmelser. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.</p>	<p>Regionale retningslinjer: vennligst bemerk alle relevante helse- og sikkerhetsregler og -bestemmelser</p>	
<p>4.2.2 Skogeiere/skogforvaltere har vurdert risikoen for arbeidere med spesielle arbeidsoppgaver og arbeidsutstyr og gjør tiltak for å</p>	<p>Skriftlige risikovurderinger.</p>		

redusere eller eliminere slik risiko.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
4.2.3 Sikkerhetstrening utføres som er relevant for arbeiderne, arbeidsoppgavene og arbeidsutstyret.	Dokumentert opplæringsprosedyre. Opplæringsjournal. Ansatte kjenner til sikkerhetsprosedyre.		
4.2.4 Arbeidere er utrustet med sikkerhetsutstyr som er relevant for arbeidsoppgavene, arbeidsutstyret og i samsvar med ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry .	Sikkerhetsutstyr tilgjengelig og i god stand. ILO-konvensjoner 155, ILO-code of Practice on Safety (1988) eller tilsvarende nasjonal lovgivning.		
4.2.5 Skogeiere/skogforvaltere gjør tiltak for å sikre at arbeiderne bruker sikkerhetsutstyret de har.	Skogeiers/skogforvalters arbeidsbeskrivelse. Disiplinære forholdsregler for manglende bruk av sikkerhetsutstyr.		
4.2.6 Skogeiere/skogforvaltere iverksetter et system for å varsle om arbeidsulykker som inkluderer alle arbeidsrelaterte ulykker og dødsfall blant ansatte, årsakene til dem, og korrigerende tiltak for å forhindre lignende ulykker i fremtiden.	Journaler. Diskusjoner med skogeiere/skogforvaltere. Dokumenterte iverksatte preventive tiltak.		
4.2.7 Det finnes garanterte kompensasjonsfordeler i tilfelle av ulykker.	Dokumentert kompensasjonsprotokoll. Oppbevarte kvitteringer for utbetalinger.		
4.2.8 Helse- og sikkerhetstiltak tilsvarer nasjonale minimumskrav.	Ingen dokumentasjon på brudd. Som tilhørende: Sikkerhetsprosedyrer og håndbøker.		
4.2.9 Hvor arbeidere bor i leirer, skal boforholdene og ernæringen minst samsvare med ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry.	ILO-konvensjon 155, ILO code of Practice on Safety (1988) eller tilsvarende nasjonal lovgivning. Samtaler med arbeidere og deres fagforeninger/-forbund og representanter for lokalsamfunnet.		

FSC Kriterium 4.3 Arbeidernes rett til å organisere seg og forhandle frivillig med sine arbeidsgivere skal garanteres som beskrevet i ILO-konvensjonene 87 and 98.		Samlet score for sertifisering	
4.3.1 Ansettelsesforholdene samsvarer med ILO-konvensjon 87 (se ANNEX 2). Denne konvensjonen omhandler arbeidernes rett på organisasjonsfrihet og beskyttelse av denne.	Kopier av ILO-konvensjon 87. Diskusjoner med skogeier/skogforvalter. Skriftlige ansettelsesvilkår. Kontrakter. Kollektive avtaler. Ingen dokumentasjon på brudd.		
4.3.2 Ansettelsesvilkårene samsvarer med ILO-konvensjon 98 (se ANNEX 2) Denne konvensjonen omhandler arbeidernes rett på organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger.	Kopier av ILO-konvensjon 98 Diskusjoner med skogeier/skogforvalter. Skriftlige ansettelsesvilkår. Kontrakter. Kollektive avtaler. Ingen dokumentasjon på brudd.		
FSC Kriterium 4.4 Forvaltningsplanlegging og skogsdrift skal ta hensyn til resultatene av evalueringer av sosial påvirkning. Konsultasjoner med folk og grupper, både menn og kvinner, som direkte berøres av skogsdrifter, skal opprettholdes.		Samlet score for sertifisering	
4.4.1 Det finnes systemer for å fremskaffe en evaluering av den sosiale påvirkningen, avpasset til omfanget og intensiteten av skogbruksvirksomheten, som: <ul style="list-style-type: none"> - identifiserer berørte grupper - innbefatter konsultasjon med berørte grupper - identifiserer de viktigste virkningene av virksomheten på disse gruppene - konkretiserer tiltak for å forbedre påviste negative virkninger - oppretter regelmessig kontakt med berørte grupper for å overvåke effektiviteten i tiltakene 	Journaler.		
4.4.2 Resultatene av evalueringene av sosial påvirkning innarbeides i forvaltningsplanene/-beslutningene.	ILO-konvensjon 169, eller tilsvarende nasjonal lovgivning og avtaler.		

	Forvaltningsplaner eller tilhørende og supplerende dokumenter.		
4.4.3 Skogeiere/skogforvaltere oppretter rutiner for å konsultere lokalbefolkningen og interessegrupper, både menn og kvinner.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
4.4.4. I henhold til den norske miljøinformasjonsloven skal data fra miljøregistreringer eller andre typer av informasjon knyttet til forvaltningen av skogressursene på eiendomsnivå, kunne fremskaffes på forespørsel.			
4.4.5. For gruppesertifiseringer skal et sammendrag av revisjonsrapportene som viser hvilke miljømessige avvik og observasjoner som ble påvist, gjøres offentlig tilgjengelig. Revisjonsrapportene skal utarbeides av ekstern revisor.			
FSC Kriterium 4.5 Passende metoder skal anvendes for å løse klagemål og for å skaffe rimelig erstatning i tilfelle av tap eller skade som krenker juridiske eller hevdvunne rettigheter, eiendom, ressurser eller utkomme til lokalbefolkningen. Det skal treffes tiltak for å unngå slike tap eller skader.		Regelmessig kommunikasjon vil skape tillit gjennom åpenlyse handlinger og lette utvekslingen av informasjon og meninger.	
4.5.1 Rutiner for å løse klagemål er dokumentert og iverksatt.	Dokumenterte metoder for å løse klagemål. Bruk av metode er protokollført. Lovfestede prosedyrer hvis anvendelige.e	Regionale retningslinjer: vennligst avgi uttalelse om eksisterende lovfestede prosedyrer kan ansees tilstrekkelige til å løse klagemål av denne art i vedkommende region.	
4.5.2 Rutiner finnes og er iverksatt for å skaffe lokalbefolkningen rimelig erstatning i tilfeller hvor deres juridiske eller hevdvunne rettigheter, eiendom, ressurser eller utkomme er blitt krenket eller påført skade.	Dokumentert prosedyre for å fastsette erstatning. Lovfestede prosedyrer hvis anvendelige.	Regionale retningslinjer: vennligst avgi uttalelse om eksisterende lovfestede prosedyrer kan ansees tilstrekkelige til å skaffe erstatning av denne art i vedkommende region.	
4.5.3 Utilsiktet skade på opprinnelige og tradisjonelle ressurser på eller nær lokalbefolkningens områder skal erstattes som avtalt med lokalbefolkningen selv.	Bevis på erstatning i tilfelle av enhver slik skade. Bevis på lokalbefolkningens kontroll i fastsettelsen av erstatningen.		
4.5.4 Det finnes rutiner for å løse konflikter gjennom konsultasjon som søker å oppnå enighet eller samtykke og unngå skade på	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		

eiendom, ressurser, rettigheter og utkomme.	Dokumenterte prosedyrer. ILO-konvensjon 169 eller tilsvarende nasjonal lovgivning eller avtaler.		
---	---	--	--

FSC PRINSIPP 5: SKOGENS NYTTEVERDIER			
Skogbruket skal fremme en effektiv utnyttelse av skogens mangfoldige produkter og goder for å sikre økonomisk bærekraft og et vidt spekter av miljømessige og sosiale goder.			
SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMS	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 5.1 Skogforvaltningen skal tilstrebe økonomisk bærekraft og samtidig ta hensyn til de miljømessige, sosiale og driftsmessige kostnader ved produksjonen, og sørge for tilstrekkelige investeringer til å opprettholde skogens økologiske produktivitet.		Samlet score for sertifisering	
5.1.1 Det finnes en arbeidsplan og et budsjett for skogbruket som angir forventede utgifter og inntekter for iallfall inneværende regnskapsår.	Årlig budsjett.		
5.1.2 Inntekten som er forutsatt i det årlige budsjettet samsvarer med den forventede produktverdien av skogsdriften (se 5.6).	Produktresultat angitt i det årlige budsjettet.		
5.1.3 Inntekten som er forutsatt i det årlige budsjettet samsvarer med produktverdien som er sammenlignbar med de regionale eller nasjonale normer.	Produktverdi angitt i det årlige budsjettet.		
5.1.4 Det årlige budsjettet innbefatter tømmerpriser, royalties eller leiepriser, som det er krav om.	Årlig budsjett.	Regionale retningslinjer: vennligst fremskaff informasjon om regionale krav når det gjelder royalties eller andre inntekter/honorarer	
5.1.5 Det årlige budsjettet spesifiserer alle kostnader forbundet med iverksettelsen av de sosiale og miljømessige forpliktelsene angitt i Prinsippene 4 og 6.	Årlig budsjett.		
5.1.6. Langsiktig produksjon: Påse at etablering av ny skog, planting eller naturlig foryngelse, skjer så raskt som mulig etter voksestedets egenskaper.			
5.1.7. Hogstmetoder: Påse at hogst- og foryngelsesmetodene som anvendes, balanserer hensynene til skogeierens økonomi, det biologiske mangfoldet og andre miljøverdier. (utkast 5.1.2).			
5.1.8. Treslagssammensetning: Påse at treslagssammensetningen innbefatter både økonomiske og miljømessige hensyn.			

FSC Kriterium 5.2 Skogforvaltning og markedsføringstiltak bør oppmuntre til optimal bruk og lokal foredling av skogens mangfoldige produkter.		Samlet score for sertifisering	
5.2.1 Skogeier/skogforvalter gjør en andel av sin produksjon tilgjengelig for lokale bedrifter, for eksempel småskala treindustri sagbruk. (se 5.4 under for normer i tilknytning til dette)	Salgsinformasjon. Diskusjon med lokalsamfunnet. Bemerk om det finnes noen altoverskyggende grunner som forhindrer dette.		
FSC Kriterium 5.3 Skogbruket bør sikre at minst mulig går til spille i hogsten og virkesbehandlingen på stedet og unngå å gjøre skade på andre skogressurser.		Samlet score for sertifisering	
5.3.1 Ingen unødig skade påføres gjenstående bestand under og etter hogsten.	Feltinspeksjon - Ingen tegn på unødig skade på gjenstående trær og bestand.		
5.3.2 Tømmeret tas ut og viderebehandles raskt for å redusere risikoen for at noe går til spille.	Feltinspeksjon - Ingen tegn på spill av ressurser på grunn av forsinket uttak eller viderebehandling.		
5.3.3 Valget av maskinell behandling på stedet innbefatter en vurdering av behovet for å minimere spill av virke og skade på stedet.	Vurdering av maskinbruk og maskinvalg.		
FSC Kriterium 5.4 Skogforvaltningen bør tilstrebe å styrke og variere de lokale økonomiske mulighetene og unngå avhengighet av ett enkelt skogprodukt.		Samlet score for sertifisering	
5.4.1 Det gjøres en vurdering av produkter og goder, innbefattet mindre kjente virkessortimenter, skogprodukter utenom virke (Non Timber Forest Products) og muligheter for friluftsliv i skogen.	Forskningsdokumenter/rapporter. Resultater av lokale undersøkelser. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere		
5.4.2 Skogeiere/skogforvaltere er innforstått med betydningen av disse produktene og godene i den lokale økonomien (som handelsvarer eller som middel til å livnære seg).	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
5.4.3 Skogeiere/skogforvaltere har vurdert muligheten av å bruke skogens goder, mindre kjente arter og Non Timber Forest Products for egen regning eller ved hjelp av lokale virksomheter.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Resultater av vurderinger.		
5.4.4 Skogeiere/skogforvaltere oppmuntrer til bruk av skogens	Diskusjon med		

goder, mindre kjente arter og Non Timber Forest Products ved hjelp av lokale virksomheter når dette ikke kommer i konflikt med andre forvaltningsformål.	skogeiere/skogforvaltere. Resultater av vurderinger. Eksisterende lokale virksomheter.		
FSC Kriterium 5.5 Skogbruket skal erkjenne, opprettholde og, når det er relevant, høyne verdien av skogens goder og ressurser, som for eksempel nedslagsfelt og fiske.		Samlet score for sertifisering	
5.5.1 Skogeiere/skogforvaltere har vurdert betydningen og virkningen av skogen innenfor nedslagsfeltet. (se Kriterium 6.5b for normer når det gjelder bevaring av vannressurser og fiske)	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Skogbruksplaner/forvaltningsplaner.		
5.5.2 Skogeiere/skogforvaltere har informasjon om fisket over, i og under nedslagsfeltet. (se Kriterium 6.5b for normer når det gjelder bevaring av vannressurser og fiske).	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Forvaltningsplaner		
5.5.3 Skogbruksplaner og skogbehandling inkluderer opprettholdelse og forøkelse av verdiene knyttet til nedslagsfelt og fiske.			
5.5.4. Friluftsliv: Å oppleve naturen er en betydningsfull del av friluftslivet. Skogeiere/skogforvaltere skal bidra til å sikre mulighetene for adgang til og opplevelse av skognaturen.			
FSC Kriterium 5.6 Omfanget av utnyttelsen av skogens produkter skal ikke overstige et nivå som kan opprettholdes permanent.		Samlet score for sertifisering	
5.6.1 Systemet for skogbehandling som forvaltningen baserer seg på, er klart angitt.	Skogbruksplan/forvaltningsplan og/eller tilknyttet dokumentasjon.		
5.6.2 Det forutsatte avvirkningsnivået på årlig basis og på lang sikt (over mer enn ett omløp) er klart angitt.	Skogbruksplan/forvaltningsplan og/eller tilknyttet dokumentasjon.		
5.6.3 Det forutsatte nivået på avvirkningen er klart begrunnet i det permanent bærekraftige uttaket av skogprodukter som skogbruksplanen/forvaltningsplanen er basert på.	Skogbruksplan/forvaltningsplan. Informasjon om takster. Modeller for tilvekst og avkastning		
5.6.4 Alle antagelser som angår foryngelse, tilvekst, volum, kvalitet og dimensjonsfordeling av de kommersielle hovedtreslagene, er tydelig uttrykt og i overensstemmelse med de beste og tilgjengelige data for lokaliteten fra relevante undersøkelser og/eller takseringer.	Skogtakseringer. Forskningsrapporter. Skogbruksjournaler. Nasjonale, regionale eller lokale retningslinjer.		

5.6.5 Det forutsatte nivået på den langsiktige avvirkingen overstiger ikke lokale eller regionale forventninger om bærekraftig utbytte i betraktning av de skogbrukstiltak som er blitt anvendt.	Skogtakseringer. Forskningsdokumenter. Skogbruksjournaler. Nasjonale, regionale eller lokale retningslinjer.		
--	---	--	--

PRINSIPP 6: MILJØPÅVIRKNINGER

Skogforvaltningen skal bevare biologisk mangfold med tilhørende verdier, vannressurser, jordsmonn og særegne og sårbare økosystemer og landskaper, og gjennom dette opprettholde skogens økologiske funksjoner og egenart.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMS	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
<p>FSC Kriterium 6.1 Vurderinger av miljøpåvirkninger skal gjennomføres i henhold til forvaltningens størrelse, skogbrukets omfang og hyppighet og påvirkningen på de berørte skogressurser, og integreres i skogforvaltningen. Vurderingene skal inkludere hensyn på landskapsnivå såvel som påvirkningene fra foredingsanlegg på stedet. Miljøpåvirkninger skal vurderes før skogbruksaktiviteten på stedet settes i gang.</p>		<p>Informasjon fra beskrivelser av skogressursene, nærmere angitt i 7.1b, bør anvendes i vurderingene av påvirkningene. Vurderinger av påvirkningene bør anvendes til å lage miljømessige verneanordninger som beskrevet i 7.1f.</p>	
<p>6.1.1 Det finnes et system beskrevet som sikrer at en vurdering av miljøpåvirkning er gjort før skogsdrift/skogbehandling som påvirker stedet, settes i gang. Systemet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er tilpasset omfanget og intensiteten i skogbruket. - innbefatter hensyn på landskapsnivå. - er tilpasset de berørte skogressursenes egenart. 	<p>Dokumentert system Rapporter om resultatet av vurderingene.</p>	<p>Regionale retningslinjer: Vennligst angi regionale retningslinjer eller lovgivning som gjelder krav om vurderinger av miljøpåvirkninger.</p>	
<p>6.1.2 Det finnes et system for å sikre at resultater fra vurderingene av miljøpåvirkninger tas i betraktning i påfølgende skogsdrifter/skogbehandlinger.</p>	<p>Dokumentert system Rapporter om resultatet av vurderingene.</p>		
<p>6.1.3. En helhetlig landskapsplanlegging inkluderer for eksempel: stedstilpasset skogbruk, hensyn til landskapsbildet, andel gammel skog, behov for restaureringsbiotoper, friluftsliv, stier og skiløyper, skogsbilveier, viltbiotoper.</p>			

FSC Kriterium 6.2a Det skal finnes verneanordninger som beskytter truede arter og deres leveområder (for eksempel hekkeområder, spillplasser og beiteområder).		Samlet score for sertifisering	
6.2.1 De sannsynlige forekomstene av sjeldne, truede og sårbare arter og deres leveområder (for eksempel hekkeområder og beiteområder) har blitt vurdert på basis av den beste tilgjengelige informasjonen.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Journaler. Konsultasjon av biologer med lokalkunnskap.	Regionale retningslinjer: Vennligst bemerk enhver særegen, sjelden, truet eller sårbar art som med sannsynlighet er aktuell i regionen.	
6.2.2 Områder som huser eller sannsynligvis kan huse slike arter er identifisert og avmerket på kart.	Kart		
6.2.3 Prosedyrer er dokumentert og iverksatt for å verne slike arter og deres leveområder.	Forvaltningsplan og/eller relevante dokumenter		
FSC Kriterium 6.2b Bevaringssoner og beskyttelsesområder skal etableres i et omfang som står i forhold til størrelsen og intensiteten i skogbruksvirksomheten og de berørte skogressursenes egenart.		Samlet score for sertifisering.	
6.2.4 Områder som er av særlig regional viktighet for det biologiske mangfoldet, er merket av på kart og beskyttet mot hogst og annen virksomhet på stedet.	Kart. Konsultasjon av biologer med lokalkunnskap. Feltbesøk.		
6.2.5 Minst 10 % skogarealet er avsatt til bevaring, merket av på kart og forvaltet med biologisk mangfold som viktigste mål.	Kart. Feltbesøk.	Regionale retningslinjer: bemerk lovfestede krav til forvaltning av skog som er viktig for biologisk mangfold.	
6.2.6 Minst halvparten av dette arealet, det vil si 5 % av det totale skogarealet, er merket av på kart og fullt ut beskyttet mot kommersiell avvirkning.	Kart. Feltbesøk.		
6.2.7 Utvelgelsen av skogarealer forvaltet med biologisk mangfold som viktigste mål, er begrunnet i deres potensial til å bidra maksimalt til å opprettholde eller øke det biologiske mangfoldet.	Kart. Konsultasjon av biologer med lokalkunnskap.		
6.2.8 Skogarealet som forvaltes med biologisk mangfold som viktigste mål, inkluderer eksempler på alle eksisterende økosystemer innenfor skogarealet.	Kart. Konsultasjon av biologer med lokalkunnskap.		

6.2.9 Spredning av nøkkelarter mellom områder med biologisk mangfold som viktigste mål og skogbruksområder fremmes ved å beholde korridorer av ikke avvirket skog langs bekkeløp o.l. med forbindelse til skogarealer som ikke vil bli avvirket.	Forvaltningsplan og/eller lignende dokumentasjon. Feltinspeksjon.		
FSC Kriterium 6.2c Uvedkommende jakt, fiske, fangst og innhøsting skal kontrolleres.		Samlet score for sertifisering.	
6.2.10 Rutiner for å kontrollere jakt, fiske, fangst og innsamling av dyr eller planter er dokumentert.	Dokumenter. Forvaltningsplan.		
6.2.11 Det finnes rutiner for å forhindre jakt eller innsamling av vernede arter.	Diskusjoner med skogeiere/skogforvaltere.		
FSC Kriterium 6.3 Økologiske funksjoner og verdier skal bevares intakt, forhøyet eller gjenopprettet og inkluderer: a) Skogforyngelse og suksesjoner. b) Genetisk mangfold, artsmangfold og mangfold av økosystemer. c) Naturlige sykluser som berører skogøkosystemets produktivitet.		Samlet score for sertifisering.	
6.3.1 Skogbehandlingssystemet som anvendes er tilpasset skogens økologi.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Diskusjon med biologer med lokalkunnskap.		
6.3.2 Systemer som gjør bruk av småflatehogst og selektive hogster og som skaper en variert alderssammensetning, er blitt vurdert.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
6.3.3 Skogsdrifter må, hvis tilpasset skogbehandlingssystemet, ta sikte på en blanding av skogholt som varierer i størrelse, form, treslagssammensetning og tidspunkt for planting og hogst og være i harmoni med skoglandskapet.	Som over.		
6.3.4 Avvirkningsnivået står i et rimelig forhold til skogtypens naturlige dynamikk og området som vurderes (med mindre klart begrunnede skogbehandlingsvalg er angitt).	Historisk dokumentasjon hvis tilgjengelig. Forvaltningsplan og/eller tilhørende/lignende dokumentasjon.		
6.3.5 Forvaltningen av hele skogarealet er planlagt for å sikre at den fulle andelen av naturlig forekommende treslag forynges uten problemer på arealet gjennom omløpstiden.	Takst før avvirkning. Takst etter avvirkning. Beste tilgjengelige vitenskapelige		

	data. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Diskusjon med biologer med lokalkunnskap.		
6.3.6 Selektive hogster og tynningsmetodikk er utarbeidet og valgt for å opprettholde det genotypiske mangfoldet.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Diskusjon med biologer med lokalkunnskap.		
6.3.7 Det biologiske mangfoldet opprettholdes rutinemessig ved å gjensette mindre habitater urørt, for eksempel kantsoner langs vassdrag/vannløp, vegetasjon på berglendte, steinete utløpere av skog, myrer og moer.	Forvaltningsplan og/eller tilhørende/lignende dokumentasjon. Kart. Feltinspeksjon		
6.3.8 Habitater med stående og liggende død ved gjensettes urørt. Bemerk: Underkategoriene gamle, grove, døde og døende trær er definert i utkastet. Ved hogst skal det settes igjen gjennomsnittlig 10 stormsterke trær pr. hektar som livsløpstrær, gjerne i grupper. Livsløpstrærne velges primært blant de eldste trærne i bestandet. Stående døde lauvtrær, grov død furu og naturlige høgstubber ¹ av alle treslag skal som regel spares ved hogst. Liggende død ved (låg) eldre enn 5 år skal ikke fjernes ved hogst. Både dominerende treslag og eventuelt sjeldne/uvanlige treslag skal være blant livsløpstrærne. Trær med stor visuell verdi, trær med reirfunksjon ² , gamle grove ospetrær og gamle styva / lauva lauvtrær skal prioriteres ved utvelgelse av livsløpstrær. Der det er fare for stormfelling, kan gran og osp kappes til høgstubbe, men ikke alle trærne av samme treslag. Høgstubber kan inngå som del av antall livsløpstrær. Livsløpstrær som dør, skal forbli i skogen. Livsløpstrær som har blåst ned, kan fjernes av hensyn til ferdsele i stier og skiløyper og der det vurderes	Forvaltningsplan og/eller tilhørende/lignende dokumentasjon Feltinspeksjon		

¹ Med naturlig høgstubbe menes naturlig dødt tre der øvre del har falt av. Med kappet høgstubbe menes tre som kappes høyere enn ca. 3 meter.

² Trær med reirfunksjon er trær med hakkespetthull eller rovfuglreir.

<p>farlig for barns leik.</p> <p>Stående død gran kan inngå med inntil halvparten av antall livsløpstrær.</p> <p>Stående døde trær og høgstubber som vurderes som farlige for barns leik, kan hogges.</p> <p>Det er ikke krav til å ha samme treslagsfordeling blant livsløpstrærne som i driftsområdet, men hovedtreslaget skal være representert.</p> <p>Gran som livsløpstrær kan med fordel settes igjen: I kantsoner mot vassdrag, myr eller innmark der dette er en del av driftsområdet. Der livsløpstrærne plasseres i kantsoner, er det ikke nødvendig å øke kantsonebredden. Slik plassering av livsløpstrær gir bedre økologisk funksjon. På steder som av topografiske årsaker er mer skjermet mot vind, for eksempel i søkk, i kløfter og mot bergvegger. I grensa mot nabobestand eller i andre bestand i driftsområdet.</p> <p>Kravet om 10 livsløpstrær pr. hektar gjelder som gjennomsnitt for et definert driftsområde, som kan bestå av flere bestand.</p> <p>Livsløpstrær tilhørende gjennomført hogst skal kunne identifiseres, også når livsløpstrærne er plassert utenfor driftsområdet der det er del av et driftsområde som hogges over noen år.</p> <p>For å finne stormsterke grantrær som kan fungere som livsløpstrær, kan undertrykte trær med en diameter ned til ca. 20 cm brukes.</p> <p>Varyerer bonitetsforholdene i driftsområdet, skal det legges vekt på å spre livsløpstrærne på ulike boniteter.</p> <p>Det skal ikke settes igjen livsløpstrær av fremmede treslag. Det samme gjelder for gran på skogreiste arealer i skogreisingsstrøk og utenlandske provenienser som åpenbart ikke er tilpasset forholdene på voksestedet.</p> <p>Forholdet til skoghygiene. Livsløpstrær som dør skal forbli i bestanden.</p> <p>Bare helt unntaksvis vil dette kunne komme i konflikt med bestemmelsene i Forskrift om bærekraftig skogbruk. Skal standardens krav settes til side, må det være gitt et skriftlig pålegg fra skogbruksmyndighetene om at slike trær skal fjernes.</p>			
<p>FSC Kriterium 6.4 Representative eksempler på eksisterende økosystemer i landskapet skal beskyttes i sin naturlige tilstand og angis på kart, tilpasset størrelsen og intensiteten av skogbruksvirksomheten og de berørte skogressurenes egenart.</p>		<p>Samlet score for sertifiseringⁱ</p>	
<p>6.4.1 Representative eksempler på eksisterende økosystemer i landskapet skal bevares i sin naturlige tilstand og angis på kart, tilpasset størrelsen og intensiteten av skogbruksvirksomheten og de berørte skogressurenes egenart. (Se også 6.2.8)</p>	<p>Forvaltningsplaner. Kart. Oversikt. Feltinspeksjon.</p>		

FSC Kriterium 6.5a Skriftlige retningslinjer skal forberedes og iverksettes for å: kontrollere erosjon og gjøre skadene etter veibygging og alle andre mekaniske inngrep minst mulige.		Samlet score for sertifisering	
6.5.1 Det finnes skriftlige retningslinjer eller policy og prosedyrer for bygging av nye veier, opprusting av veier og andre mekaniske inngrep.	Policies og prosedyrer.	Regionale retningslinjer: Når det finnes nasjonale retningslinjer for veibygging, skal disse anvendes.	
6.5.2 Retningslinjer, policy og prosedyrer inkluderer følgende normer for planlegging og bygging av nye veier: <ul style="list-style-type: none"> - Nye veier planlegges på forhånd på topografiske kart som viser eksisterende vannløp. - Veier tilpasses topografien slik at et minimum av forandringer av de naturlige landskapstrekkene inntreffer. - Der det er mulig, anlegges veier i naturlig slett terreng, åskammer og slake skråninger. - Veibygging i bratte, trange daler, utglidningsfarlige områder eller andre ustabile områder, naturlige dreneringsløp og kanter av vannløp skjer i minst mulig grad. - Veier skal ikke legges gjennom miljømessig sårbare områder. - Veifyllinger og veiskjæringer stabiliseres for å unngå erosjon. - Grøfter, stikkrenner og kulverter planlegges for å minimere erosjon. 	Dokumenter. Feltinspeksjon av veier.		
6.5.3 Maskinførere får fullgod opplæring og er innforstått med kravene når det gjelder å forhindre erosjon.	Opplæringsjournaler. Diskusjon med maskinførere.		
FSC Kriterium 6.5b Skriftlige retningslinjer skal forberedes og iverksettes for å: beskytte vannressursene.		Samlet score for sertifisering.	
6.5.4 Policies og prosedyrer for å planlegge og bygge nye veier inkluderer følgende normer for beskyttelse av vannressurser som iverksettes: <ul style="list-style-type: none"> - Broer/ overganger over vassdrag/vannløp planlegges før arbeidet starter og vises på relevante 	Dokumenterte policies og prosedyrer. Feltinspeksjon av veier.		

<p>kart.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Antallet broer minimeres. - Broer står i riktige vinkler i forhold til vassdraget/vannløpet. - Veier og stier legges så langt tilbake fra vassdraget/vannløpet som mulig. - Kulverter anlegges slik at de ikke forhindrer fiskevandring, skaper hurtig vannhastighet eller elveleier uegnet for fisk. - Grøfter har ikke avløp ut i naturlige vassdrag/vannløp. Der dette er uunngåelig, installeres slamoppsamlere som tømmes regelmessig. 			
6.5.5 Nye veier anlegges ikke i elveleier. Eksisterende veier i elveleier stenges, og det bygges erstatningsveier.	Feltinspeksjon		
6.5.6 Buffersoner hvor skogsdrift ikke finner sted, etableres rundt alle permanente vassdrag/vannløp.	Feltinspeksjon		
6.5.7 Det er ingen dokumentasjon på slamdannelse eller annen skade på vannressursene.	Stedsinspeksjon		
6.5c Skriftlige retningslinjer skal forberedes og iverksettes for å: minimere skader på skogen under skogsdrift.		Samlet score for sertifisering	
6.5.8 Det finnes skriftlige policies og prosedyrer for å minimere skogskader under skogsdrift og utkjøring av virke.	Dokumentert prosedyre.		
6.5.9 Policies og prosedyrer inkluderer følgende normer som iverksettes: <ul style="list-style-type: none"> - Verneområder avgrenses fysisk, iallfall midlertidig, før noen skogsdrift settes i gang i tilgrensende områder. - Skogsmaskiner må ikke kjøres ut i vassdrag/vannløp unntatt på angitte broer eller overganger. - Hogstavfall skal ikke havne i vassdrag/vannløp. - Utkjøring stanses når jorda er gjennombløt. 	Prosedyre for skogsdrift Inspeksjon av hogstfelter.		

- Bruken av kvistmatter spesifiseres når den er aktuell.			
6.5.10 Hogstteknikken planlegges for å minimere erosjon og utglidninger av marka.	Dokumentert prodedyre.		
6.5.11 Hogst- og utkjøringsmetoder planlegges for å minimere skade på gjenstående trær og foryngelse.	Dokumentert prosedyre. Feltinspeksjon.		
6.5.12 Nye skogsmaskiner velges med henblikk på å minimere skadene på jordsmonn, gjenstående trær og foryngelse.	Evalueringsjournaler.		
6.5.13 Skogsarbeidere får tilstrekkelig opplæring i hogst- og utkjøringsmetoder.	Opplæringsjournaler.		
6.5.14. Markberedning kan gjennomføres i områder når det vil ha en positiv effekt på foryngelse og etablering av ny skog. Markberedningen skal utføres på en skånsom måte og ta hensyn til biologisk viktige områder, løyper og traseer, vannløp, erosjonsfare og kulturminner.			
FSC Kriterium 6.6 a Forvaltningssystemer skal fremme utviklingen og bruken av miljøvennlige og ikke-kjemiske metoder for pest- og skadedyrbekjempelse og tilstrebe å unngå bruk av kjemiske pesticider.		Samlet score for sertifisering	
6.6.1 Dokumenterte strategier for kontroll av pest, sykdom og grasoppslag er tilgjengelige.	Dokumentasjon.	Regionale retningslinjer: Bemerker lover og direktiver som gjelder skadedyrkontroll i skog.	
6.6.2 Prosedyrer finnes som opptegner all bruk av syntetiske kjemikalier i skogbruksvirksomheten. Opptegetninger av kjemikaliebruk inkluderer: a) Produktnavnet. b) Lokalisering av de behandlede stedene. c) Området med de behandlede stedene. d) Påføringsmetode. e) Dato for starten på kjemikaliebruken. f) Dato for avslutning av kjemikaliebruken. g) Totalt kvantum brukt av kjemikaliet.	Journaler.	Regionale retningslinjer: bemerk lover og direktiver som gjelder bruken av kjemikalier.	
6.6.3 Kjemikalier brukes kun når det er absolutt nødvendig for å nå	Diskusjon med		

de definerte forvaltningsmålene.	skogeiere/skogforvaltere.		
6.6.4 Syntetiske kjemikalier brukes kun når det ikke foreligger noe ikke-kjemisk alternativ uten urimelig kostnadsøkning.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
6.6.5 Det finnes en prosedyre for å angi det mest passende ikke-kjemiske alternativet som ble vurdert og forkastet før det syntetiske kjemikaliet ble tatt i bruk, sammen med begrunnelsen for å bruke dette kjemikaliet istedenfor det ikke-kjemiske alternativet.	Dokumentert prosedyre. Journaler.		
6.6.6 Kjemikalier brukes kun i et minimum av effektivt kvantum, med strenge regler for kontroll og regulering.	Journaler. Feltobservasjoner.		
FSC Kriterium 6.6b Verdens Helseorganisasjon Type 1A and 1B og klorerte hydrokarbonpesticider, pesticider som er vedvarende, giftige eller med derivativer som forblir biologisk aktive og akkumuleres i næringskjeden utenfor sin tilsiktede bruk og virkning, såvel som pesticider som er svartelistet gjennom internasjonale avtaler, skal forbys.		Samlet score for sertifisering.	
6.6.7 Bruk eller lagring av disse kjemikalierne på sertifiserte eiendommer er forbudt.	Dokumenter. Feltinspeksjon.	Regionale retningslinjer: Bemerk kjemikalier som er svartelistet i landet.	
6.6.8 Bruk eller lagring av kunstgjødsel basert på sammensetninger med kvikksølv, organofosfater og organokloriner (inkludert Gamma HCH, Lindane and BHC), eller andre lengevarende kjemikalier som akkumuleres i næringskjeden eller i økosystemene, er forbudt.			
6.6.9 Kjemikalier klassifisert som svært farlige (Highly Hazardous) av FSC skal ikke brukes med mindre dispensasjon er blitt gitt av FSC. Se Annex 6 til denne standarden.	Fortegnelser over kjøp av kjemikalier. Journaler over påføring av kjemikalier. Prosedyrer og håndbøker for planteskoler.	Se www.fsc.org FSC-POL-30-601 Chemical Pesticides in FSC Certified Forests FSC-GUI-30-001 FSC Pesticides Policy: Guidance on Implementation	
FSC Kriterium 6.6c Hvis kjemikalier anvendes, skal det sørges for skikkelig utstyr og opplæring for å minimere helse- og miljørisiko.		Samlet score for sertifisering.	
6.6.10 Opplæring og relevant utstyr er skaffet til alle arbeidere.	Håndbøker. Opplæringsjournaler.		
6.6.11 Kjemikalietanker og lagre ligger slik til at søl etter skade, mangler eller påfylling ikke renner ut i vassdrag/vannløp.	Feltinspeksjon.		

6.6.12 Alt utstyr for transport, lagring og bruk av kjemikalier skal oppbevares trygt og være sikret mot lekkasjer.	Feltinspeksjon.		
6.6.13 Påføring av kjemikalier innen 10 m fra elver/bekker/vannløp og innen 30 m fra dammer og innsjøer er forbudt.	Dokumentert prosedyre/håndbøker.		
6.6.14 Påføring er forbudt hvis mye regn er i vente, i fuktig vær, på frossen snødekket mark eller mark som har blitt uttørket i løpet av en tørkeperiode.	Dokumentert prosedyre/håndbøker.		
6.6.15 Det er forbudt å dyppe/væte planter i vassdrag og vannløp før planting finner sted hvis plantene er blitt behandlet med kjemikalier.	Dokumentert prosedyre/håndbøker.		
6.6.16. Det skal ikke brukes pesticider på vegetasjon som er mer enn 2 m høy i gjennomsnitt..			
6.6.17. I områder som er mye brukt til utendørs aktiviteter, skal hovedsaken være å bevare landskapsverdiene.			
FSC Kriterium 6.7 Kjemikalier, beholdere, væsker og uorganiske stoffer inkludert drivstoff og olje skal deponeres på en miljømessig forsvarlig måte på dertil egnede steder.		Samlet score for sertifisering	
6.7.1 Egnede steder for deponering har blitt angitt for å kvitte seg med slikt spesialavfall på en miljømessig forsvarlig måte.	Feltinspeksjon.		
6.7.2 Det finnes rutiner for å bringe slikt avfall til deponiene.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Inspeksjon.		
6.7.3 Deponering finner ikke sted i vannløp eller innsjøer eller ved å grave avfallet ned.	.		
6.7.4 Det er ingen tegn på at avfall er blitt etterlatt i skogen.	Ingen dokumentasjon på etterlatt avfall i skogen.		
6.7.5. Farlig avfall, som batterer, olje etc. skal samles inn og deponeres ved offentlig godkjente mottaksstasjoner. Den beste kjente teknologien skal velges ved anskaffelse av maskiner og utstyr.			

Maskiner med store mengder olje under høyt trykk skal ha innretninger som begrenser oljesøl til et minimum i tilfelle av brudd/lekkasjer. Oljelekkasje fra skogsmaskiner skal repareres umiddelbart. Maskinene skal holdes så rene som mulig for å oppdage lekkasjer raskt. All olje og drivstoff skal sikres mot lekkasjer og sabotasje.			
FSC Kriterium 6.8 Bruk av biologiske bekjempelsesmidler skal dokumenteres, minimeres, overvåkes og kontrolleres strengt i overensstemmelse med nasjonale lover og internasjonalt anerkjente vitenskapelige rapporter. Bruk av genmodifiserte organismer er forbudt.		Samlet score for sertifisering.	
6.8.1 Det finnes prosedyrer for å dokumentere og overvåke all bruk av biologiske bekjempelsesmidler.	Dokumentert prosedyre. Journaler.	Regionale retningslinjer: Bemerker lover og direktiver om bruk av genmodifiserte organismer.	
6.8.2 Biologiske bekjempelsesmidler brukes kun når det er absolutt nødvendig for å nå de definerte forvaltningsmålene som en del av et integrert system for pestbehandling (bruk av naturlig forekommende organismer er tillatt).	Strategi for pest- og sykdomskontroll.		
6.8.3 Ingen bruk av genmodifiserte organismer finner sted i skogbruksvirksomheten.	Ingen dokumentasjon på bruk av genmodifiserte organismer.		
FSC Kriterium 6.9 Bruken av fremmede arter må kontrolleres nøye og overvåkes aktivt for å unngå utilsiktet økologisk påvirkning.		Samlet score for sertifisering.	
6.9.1 All bruk av fremmede arter er dokumentert og begrunnet.	Dokumenter.		
6.9.2 Fremmede arter som brukes, skal overvåkes for å vurdere mulige utilsiktede økologiske påvirkninger.	Dokumenter. Feltinspeksjon.		
6.9.3 Hvis utilsiktede økologiske påvirkninger blir påvist, skal mottiltak settes i verk.	Dokumenter. Feltinspeksjon.		
6.9.4. Utformingen av skogreisingsområder skal tilpasses landskapet med vektlegging av myke overganger mellom skogen og de åpne områdene rundt.			
6.9.5. Ved skogreising skal mye brukte stier og skiløyper tas hensyn til slik at opplevelsesverdiene av friluftslivet opprettholdes. Planting			

skal ikke finne sted under 2,5 meter fra slike stier og løyper.			
6.9.6. Treslagsskifte skal ikke finne sted i sumpskog, edellauvskog, kalkfuruskog, kalkbjørkeskog og kantsoner mot vassdrag. Skogreising skal ikke finne sted på åpne røsslyngheier og i kantsoner mot vassdrag.			
FSC Kriterium 6.10 Omdisponering av skog til plantasjer eller ikke forstlig arealbruk skal ikke forekomme, unntatt i tilfeller hvor omdisponeringen: a) bare berører en meget begrenset del av skogforvaltningsenheten, og b) ikke skjer i områder med høy verneverdi, og c) med sikkerhet medfører vesentlige, nye og langsiktige vernefordeler for hele forvaltningsenheten.		Samlet score for sertifisering	
6.10.1 Omdisponering av skog til plantasjer eller ikke forstlig arealbruk skal ikke forekomme, unntatt i tilfeller hvor omdisponeringen: a) bare berører en meget begrenset del av skogforvaltningsenheten, og b) ikke skjer i områder med høy verneverdi, og c) med sikkerhet vil medføre vesentlige, nye og langsiktige vernefordeler for hele forvaltningsenheten.	Ingen planer om omdisponering foreligger. Ingen dokumentasjon på omdisponering		

PRINSIPP 7: FORVALTNINGSPLAN

En skriftlig forvaltningsplan tilpasset skogbruksvirksomhetens størrelse og intensitet skal iverksettes og holdes oppdatert. De langsiktige forvaltningsmålene og virkemidlene for å nå dem, skal beskrives tydelig.

SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORM	VERIFISERING)	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 7.1a Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal angi forvaltningsmålene.		Samlet score for sertifisering.	
7.1.1 Skogforvaltningens mål er nøye beskrevet.	Forvaltningsplan.	Regionale retningslinjer: Bemerkt krav fra fylkesmyndigheter/regionale myndigheter og tilskuddsordninger.	
FSC Kriterium 7.1b (i) Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal beskrive skogressursene som forvaltes og de miljømessige begrensningene.		Samlet score for sertifisering.	

7.1.2 Det finnes en grundig beskrivelse av skogarealet under forvaltningskontroll.	Dokumenter. Kart.		
7.1.3 Det finnes en beskrivelse av de fysiske aspektene ved forvaltningsområdet (f.eks. topografi, jordsmonn, geologi, vannressurser), tilpasset størrelsen og intensiteten av skogbruks- og forvaltningsprogrammet.	Som over.		
7.1.4 Det finnes en nøye beskrivelse av alle områder under forvaltningskontroll som av en eller flere grunner er unntatt fra hogst.	Som over.		
7.1.5 Områder som har blitt avvirket tidligere, er kjent og registrert/avmerket på kart.	Som over.		
7.1.6 Virkesressursene er blitt detaljert og strengt evaluert (takst), rettferdiggjør den planlagte avvirkningen gjennom omløpet og viser på en overbevisende måte at avvirkningsnivået i påfølgende omløp vil være bærekraftig. (se også Kriterium 5.6)	Skogtakster.		
FSC Kriterium 7.1b (ii) Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal beskrive status for arealbruk og eierskap, sosioøkonomiske forhold og gi en oversikt over tilstøtende arealer.		Samlet score for sertifisering.	
7.1.7 Status for arealbruk og eierskap er beskrevet.	(og se 2.2, 3.1, 3.3, 4.4).		
7.1.8 Den sosioøkonomiske sammenhengen i forvaltningsområdet er beskrevet.			
7.1.9 Bruk av tilstøtende arealer er beskrevet.			
FSC Kriterium 7.1c Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde en beskrivelse av skogbrukssystemet/skogkultursystemet og/eller andre forvaltningssystemer, basert på den aktuelle skogens økologi og informasjon fra skogtakseringer.		Samlet score for sertifisering.	
7.1.10 Systemet for skogbruk/skogkultur som forvaltningen bygger på, er tydelig beskrevet og begrunnet sett i forhold til skogens økologi.	Se 5.6.1 og 6.3.1.		

<p>7.1.11 Reglene og prosedyrene som kreves for å iverksette skogbrukssystemet er nøye beskrevet, som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifisering og merking av trær som skal stå igjen som frøtrær og tas ut på et senere tidspunkt, eller for å opprettholde det biologiske mangfoldet; - valgkriterier for trær som skal felles; - metode for å merke trær eller areal/bestand som skal felles; - metode for å sikre foryngelse; 	<p>Dokumentert prosedyre. Feltinspeksjon. (se 5.6).</p>		
<p>FSC Kriterium 7.1d Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde en begrunnelse for den årlige avvirkningen og valg av treslag.</p>			
<p>7.1.12 Forvaltningsplanen skal inneholde en begrunnelse for den årlige avvirkningen og valg av treslag.</p>	<p>Se 5.6.</p>		
<p>FSC Kriterium 7.1e Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde bestemmelser om overvåkning av skogens tilvekst og dynamikk.</p>			
<p>7.1.13 Prosedyrer for å overvåke skogforyngelsen og skogtilveksten er dokumentert og iverksatt.</p>	<p>Dokumentert prosedyre. Se 8.2.</p>		
<p>FSC Kriterium 7.1f Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde miljømessige forholdsregler basert på miljøvurderinger.</p>		<p>Forholdsregler bør baseres på miljøvurderinger som beskrevet i 6.1.</p>	
<p>7.1.14 Behovet for brannoppsyn og -kontroll har blitt evaluert og er dokumentert.</p>	<p>Diskusjoner med skogeier/skogforvalter. Dokumenter. Brannberedskapsplan.</p>		
<p>7.1.15 Miljømessige forholdsregler basert på miljøvurderinger er iverksatt.</p>	<p>Diskusjoner med skogeier/skogforvalter. Dokumenter.</p>		
<p>FSC Kriterium 7.1g : Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde planer for identifisering og vern av truede arter.</p>		<p>Samlet score for sertifisering.</p>	

7.1.16 Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde planer for identifisering og vern av truede arter.	Se 6.2a.		
FSC Kriterium 7.1h Forvaltningsplanen og tilhørende dokumenter skal inneholde kart som beskriver skogressursgrunnlaget, inkludert verneområder, planlagt skogbruksaktivitet og eiendomsforhold.		Samlet score for sertifisering.	
7.1.17 Det finnes kart som viser skogressursgrunnlaget inkludert verneområder.	Se også 2.2.1, 3.3.1, 7.1b.		
7.1.18 Det finnes tilgjengelige og tydelige kart som viser eiendomsforhold.	Kart.		
7.1.19 Det finnes kart som viser planlagt forvaltning på kort sikt (5-10 år) og lengre sikt (20 år og mer).	Kart.		
FSC Kriterium 7.2 Forvaltningsplanen skal revideres med jevne mellomrom for å innlemme resultatene fra overvåkningen eller ny vitenskapelig og teknisk informasjon, såvel som å oppdatere skiftende miljømessige, sosiale og økonomiske forhold.		Samlet score for sertifisering.	
7.2.1 Det finnes et system for å revidere og oppdatere forvaltningsplanen.	Forvaltningsplan. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
7.2.2 Skogeiere/skogforvaltere er innforstått med relevant forskning som drives eller planlegges i området, f.eks. når det gjelder skogforvaltning, virkesproduksjon og biologi/økologi.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.	Regionale retningslinjer: Bemerk organisasjoner som driver forskning i området.	
7.2.3 Det finnes et system for å vurdere forvaltningen i lys av sosioøkonomiske forhold og tendenser.	Forvaltningsplan. Sosioøkonomisk evaluering. Diskusjoner med skogeiere/skogforvaltere.		
7.2.4 Det er dokumentert at betydningsfulle funn etter slik forskning, såvel som resultatene av overvåkning fra skogbruksvirksomhetens side, er innlemmet i oppdaterte policies, planer og prosedyrer.	Forvaltningsplan. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
FSC Kriterium 7.3 Skogsarbeidere skal få tilstrekkelig opplæring og rådgivning for å sikre en forsvarlig og ordentlig iverksettelse av forvaltningsplanen.		Samlet score for sertifisering.	

7.3.1 Forvaltere og instruktører skal ha kvalifikasjoner, opplæring og erfaring tilsvarende omfanget og intensiteten av skogbruksvirksomheten som setter dem i stand til å planlegge og organisere skogsdrift og andre elementer i forvaltningsplanen.	ILO-konvensjon 142, Code of Practice on Safety (1988) eller tilsvarende nasjonal lovgivning. Fagbrev og papirer på opplæring. Feltobservasjoner. Samtaler med arbeidere eller fagforeninger.		
7.3.2 Alle skogsarbeidere får opplæring som er relevant for deres oppgaver og ansvarsområder.	Dokumenterte opplæringsprosedyrer. Papirer på opplæring. Konsultasjon av ansatte.		
7.3.3 Det finnes journaler for skogsarbeidernes opplæring.	Dokumenterte opplæringsprosedyrer. Papirer på opplæring. Konsultasjon av ansatte.		
7.3.4 Tilpasset omfanget og intensiteten av skogbruksvirksomheten finnes en policy for opplæring og kvalifisering, og en rekruttering med kyndighet og erfaring som grunnlag for ansettelse, plassering, opplæring og avansement av personalet på alle nivåer.	Policy.		
FSC Kriterium 7.4 Samtidig som konfidensiell informasjon respekteres, skal skogeiere/skogforvaltere gjøre et sammendrag av hovedelementene i forvaltningsplanen offentlig tilgjengelig, inkludert dem som er oppført i Kriterium 7.1 over.		Samlet score for sertifisering.	
7.4.1 Et sammendrag av forvaltningsaktivitetene er tilgjengelig for alle interesserte parter innen de aksepterte normene for fortrolighet i næringslivet. [N.B. Et sammendrag av hovedelementene i forvaltningsplanen oppført i Kriterium 7.1 over vil bli inkludert i Woodmark Soil Association's offentlige sammendrag av evalueringen hvis et sertifikat utstedes.]	Availability of information		

PRINSIPP #8: OVERVÅKNING OG KONTROLL			
Overvåkning skal gjennomføres -- tilpasset skogbruksvirksomhetens omfang og intensitet -- for å vurdere skogens tilstand, utbyttet av skogprodukter, virkesflyten og sporbarhetslinjen (chain of custody) og forvaltningstiltakene og deres sosial og miljømessige virkninger.			
SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORM	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 8.1 Hyppigheten og graden av overvåkning bør bestemmes ut fra skogbruksvirksomhetens omfang og påvirkninger og ut fra hvor sammensatt og sårbart miljøet er. Prosedyrene for overvåkning bør være konsekvente og kunne gjentas over tid for å sammenligne resultater og vurderinger av forandringer.		Samlet score for sertifisering.	
8.1.1 Det finnes rutiner for å overvåke virkningene av skogbruksaktiviteten.	Informasjon er tilgjengelig i forvaltningsplanen eller i tilhørende dokumenter.		
8.1.2 Hyppighet og kostnader ved overvåkingen er tilpasset omfanget og intensiteten av skogbruksvirksomheten såvel som kompleksiteten og sårbarheten til miljøet.	Som over. Overvåkningssystemet er begrunnet.		
8.1.3 Prosedyrene er konsekvente og kan gjentas over tid for å kunne sammenligne og vurdere forandringer.	Som over.	<i>Overvåkningsmetoder kan være enkle og basert på lett tilgjengelig informasjon, f.eks. fotografier fra samme sted.</i>	
8.1.4 Journaler over overvåkingen finnes i en velordnet, ajourført og lett tilgjengelig form.	Som over.		
FSC Kriterium 8.2 a Skogforvaltningen bør inkludere forskning og datainnsamling som er nødvendig for å drive overvåking av utbyttet av alle høstede skogprodukter.		Samlet score for sertifisering.	
8.2.1 Utbyttet av alle skogprodukter som er innhøstet, er oppført.	Opptegnelser av produksjon.		
FSC Kriterium 8.2 b Skogforvaltningen bør inkludere forskning og datainnsamling som er nødvendig for å drive overvåking av tilvekst, foryngelse og skogtilstand.		Samlet score for sertifisering.	
8.2.2 Når standard tilvekstmodeller eller informasjon om foryngelse av kommersielle treslag ikke er kjent, skal det finnes et program for å samle detaljert informasjon for den fremtidige forvaltningen.	Det finnes pålitelige data om foryngelse og tilvekstrater. Det finnes et dokumentert program for innsamling av data.		
8.2.3 Skogtilstanden (pest, sykdommer, forandringer i jordsmonnet,	Journaler over regelmessig		

erosjon etc.) blir regelmessig overvåket og registrert.	overvåkning.		
FSC Kriterium 8.2 c Skogforvaltningen bør inkludere forskning og innsamling av data for å overvåke sammensetning og forandringer i flora og fauna.		Samlet score for sertifisering.	
8.2.4 Verneområder (se 6.2) overvåkes regelmessig for å sikre at det ikke er oppstått noen skader eller forstyrrelser.	Overvåkningsprosedyre. Overvåkningsdata.		
8.2.5 Skogeiere/skogforvaltere sørger for kontroll av virkningene av skogbruksaktivitetene på plantearter og dyrearter (navn, forekomster, utbredelse, habitatskrav, biologi, økologi, opptreden) som står i forhold til graden og intensiteten av skogbruksaktiviteten, og skogøkosystemets grad av sjeldenhet og sårbarhet og de kjente artene det inneholder.			
FSC Kriterium 8.2 d Skogforvaltningen bør inkludere forskning og datainnsamling som er nødvendig for å overvåke miljømessige og sosiale virkninger av hogst og andre skogbruksaktiviteter.		Samlet score for sertifisering.	
8.2.6 Representanter for lokalsamfunn deltar på møter som tar opp temaer som angår sosial og miljømessige virkninger av skogbruksaktivitetene.	Journaler fra møter med representanter for lokalsamfunn (se også 4.4.1)		
8.2.7 Overvåkningsprogrammer iverksettes for å samle data om miljømessige påvirkninger. Slike data kan for eksempel angå vannkvalitet, sesongbestemt flom, fiskebestander, villdyrbestander.	Dokumenterte prosedyrer. Overvåkningsdata.		
FSC Kriterium 8.2 e Skogforvaltningen bør inkludere forskning og datainnsamling som er nødvendig for å overvåke kostnader, produktivitet og effektivitet i skogforvaltningen.		Samlet score for sertifisering.	
8.2.8 Det finnes utvetydige økonomiske rapporter for skogbruksvirksomheten.	Rapporter (se også 5.1).		
8.2.9 Produktiviteten og effektiviteten i skogbruksvirksomheten er evaluert.	Rapporter. Årsrapport. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		

FSC Kriterium 8.3 Skogeier/skogforvalter sørger for dokumentasjon som setter kontroll- og sertifiseringselskaper i stand til å spore hvert enkelt skogprodukt fra dets opprinnelse, en prosess kjent som "sporbarhetslinje" eller "chain of custody".		Samlet score for sertifisering.	
8.3.1 Opprinnelsen til skogprodukter som selges som sertifiserte, skal lett kunne spores tilbake til den evaluerte skogen. Dette kan gjøres ved å merke tømmeret fysisk, ved kontroll av dokumenter, daglige eller ukentlige oppteignelser, eller en kombinasjon av disse og lignende metoder.	Dokumentert prosedyre.	Når det er tale om flere parter felles skogforvaltning og evaluering av sporbarhetslinjen (chain of custody) MÅ salgsstedet/salgstidspunktet være sikkert identifisert og angitt av sertifiseringsinspektøren.	
8.3.2 Skogbruksvirksomheten holder kontroll med sporbarhetslinjen (chain of custody) til tømmeret frem til salgssted/salgstidspunkt.	Dokumentert prosedyre.	Inspektøren MÅ beskrive og evaluere rutinene for kontroll av chain of custody-produktene frem til salgssted/salgstidspunkt som nevnt over.	
8.3.3 Fakturaer utstedt for salg av sertifisert tømmer skal spesifisere: <ul style="list-style-type: none"> - opprinnelsen til det sertifiserte tømmeret - salgsdatoen - kvantumet av solgt sertifisert tømmer - spesifikasjonene (treslag, dimensjoner, kvalitet, sortiment) for det solgte sertifiserte tømmeret - tid og sted for kjøperens overtagelse av kontrollen med sporbarhetslinjen til det sertifiserte tømmeret - sertifikatkode - samsvaret med detaljene i leveransedokumentene/bilagene 	Journaler.		
FSC Kriterium 8.4 Resultater fra overvåkingen skal innlemmes i iverksettelsen og revisjonen av forvaltningsplanen.		Samlet score for sertifisering.	
8.4.1 Det finnes rutiner for å vise hvordan resultatene fra overvåkingen innlemmes i revisjonen av forvaltningsplanene.	Forvaltningsplan. Dokumentert prosedyre. Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere.		
8.4.2 Det finnes materiale som viser at foreslåtte forandringer i forvaltningen er iverksatt.	Forvaltningsplan. Diskusjon med		

	skogeiere/skogforvaltere.		
FSC Kriterium 8.5 Samtidig som konfidensiell informasjon respekteres, skal skogeiere/skogforvaltere gjøre et sammendrag av overvåkningsindikatorerne offentlig tilgjengelig, inkludert dem som er oppført i Kriterium 8.2.		Samlet score for sertifisering.	
8.5.1 Skogeiere/skogforvaltere er enige om å gjøre resultatene og/eller et sammendrag av overvåkningsprogrammene tilgjengelig for alle interesserte parter, innenfor de aksepterte normer for fortrolighet i næringslivet.	Sammendrag av overvåkning.		

PRINSIPP 9 : FORVALTNING AV SKOG MED HØY VERNEVERDI

Forvaltning og skogbehandling i skoger med høy verneverdi skal opprettholde eller høyne de egenskapene som definerer slik skog. Beslutninger som berører skog med høy verneverdi, må alltid sees i lys av føre var-prinsippet.

Skoger med høy verneverdi er slike skoger som innehar én eller flere av følgende egenskaper:

- a) skogarealer som inneholder globalt, regionalt eller nasjonalt betydningsfulle:
 - konsentrasjoner av biomangfoldverdier (f.eks. stedegne arter, truede arter, refugier); og/eller
 - store skogområder på landskapsnivå, innenfor forvaltningsenheten eller inneholdende denne, hvor det finnes levedyktige populasjoner av de fleste naturlig forekommende arter i naturlige mønstre av fordeling og antall.
- b) skogområder som ligger i eller inneholder sjeldne, truede eller kritisk truede økosystemer.
- c) skogområder som har solide naturgitte funksjoner intakte i kritiske situasjoner (f.eks. beskyttelse av vannbalanse, avrenning, erosjon).
- d) skogområder som er vesentlige for å dekke lokalbefolkningens grunnleggende behov (liv og helse) og/eller er av største betydning for lokalbefolkningens tradisjoner og kulturelle identitet (områder med kulturell, økologisk, økonomisk eller religiøs betydning identifiseres i samarbeid med lokalsamfunn).

SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORM	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 9.1 Skogens egenskaper vurderes for å avgjøre om de er kvalifiserer for kategorien skog med høy verneverdi, avpasset etter skogaktivitetens omfang og intensitet.		Samlet score for sertifisering	
9.1.1 Skogeiere/skogforvaltere utarbeider en definisjon av skog med høy verneverdi som passer for deres region.	Resultat av vurderingen.	Regionale retningslinjer: Vennligst bemerk om du kjenner til skoger eller skogområder i regionen som du ville betrakte som skoger med høy verneverdi, etter definisjonen over.	
9.1.2 Skogeiere/skogforvaltere har vurdert om skog med høy			

verneverdi finnes i deres forvaltningsregion.			
9.1.3 Områder identifisert som skog med høy verneverdi er avmerket på kart.	Kart.		
FSC Kriterium 9.2 Den rådgivende del av sertifiseringsprosessen må legge vekt på de identifiserte egenskapene til skogen og hvordan de skal forvaltes.		Samlet score for sertifisering.	
9.2.1 Skogeiere/skogforvaltere skal konsultere aktuelle interessegrupper om identifiseringen av høye verneverdier og forvaltningen av skogen med disse egenskapene.	Diskusjon med skogeiere/skogforvaltere. Konsultasjon av andelseiere.	[Sertifiseringsinspektørene vil legge vekt på de identifiserte verneverdiene og måten de bør forvaltes på]. Regionale retningslinjer: Vennligst bemerk de viktigste forvaltningsvalgene du anser for passende for skog med høy verneverdi nevnt i 9.1 over.	
FSC Kriterium 9.3 Forvaltningsplanen må inneholde og iverksette spesifikke tiltak som sikrer at verneverdiene ivaretas/forhøyes i tråd med føre var-prinsippet. Disse tiltakene skal inkluderes i den offentlig tilgjengelige oppsummeringen av forvaltningsplanen.		Samlet score for sertifisering.	
9.3.1 Spesifikke vernetiltak er iverksatt for identifiserte områder og/eller egenskaper med høy verneverdi	Dokumenterte og begrunnede vernetiltak. Dokumentert iverksettelse.		
9.3.2 De identifiserte vernetiltakene er basert på føre var-prinsippet.			
9.3.3 De identifiserte vernetiltakene er inkludert i den offentlig tilgjengelige forvaltningsplanen.			
9.3.4. I vernskog mot fjellet skal det legges vekt på å opprettholde og fremme preget av gammel skog.			
FSC Kriterium 9.4 Årlig overvåkning skal skje for å vurdere effektiviteten til tiltakene som gjøres for å opprettholde eller forhøye verneverdiene.		Samlet score for sertifisering.	
9.4.1 Det er iverksatt et program for årlig overvåkning som er tilpasset omfanget og sårbarheten til verneverdiene.	Overvåkningsprosedyre. Overvåkningsdata.		

FSC PRINSIPP 10: PLANTASJER			
Plantasjer skal planlegges og forvaltes i tråd med Prinsipper og Kriterier 1-9 og Prinsipp 10 og dets Kriterier. Siden plantasjer kan skape en rekke sosiale og økonomiske goder og kan bidra til å dekke verdens behov for skogprodukter, bør de supplere forvaltningen av naturlige skoger, redusere presset på dem og fremme restaurering og vern av slike skoger.			
SOIL ASSOCIATION WOODMARK NORMS	VERIFISERING	KOMMENTARER OG REGIONALE RETNINGSLINJER	score
FSC Kriterium 10.1 Forvaltningsmålene for en plantasje, inkludert mål for vern og restaurering av naturlige skoger, skal angis uttrykkelig i forvaltningsplanen og synliggjøres i iverksettelsen av av planen.		Samlet score for sertifisering	
10.1.1 Vern og restaurering av naturlige skoger er tydelig inkludert i målene i forvaltningsplanen for plantasjen.	Forvaltningsplan eller lignende dokumenter.		
10.1.2 Strategier og prosedyrer for å nå disse målene er iverksatt.	Forvaltningsplan eller lignende dokumenter. Feltbesøk.		
10.1.3. I skogområder definert som plantasjer kan deler av standarden modifiseres, for eksempel er det ikke noe krav om lukkede hogster, lauvinnblanding og gjensetting av livsløptrær i plantasjeskog.			
FSC Kriterium 10.2a Utformingen og avgrensningen av plantasjer bør fremme vern og restaurering av naturlige skoger og ikke øke presset på dem.		Samlet score for sertifisering	
10.2.1 Forvaltningen av plantasjer planlegges for å opprettholde og styrke egenarten til tilgrensende naturlige skoger.	Forvaltningsplan eller lignende dokumenter. Beliggenhet, utforming og avgrensning er rettferdiggjort fra et vernesynspunkt.	Regionale retningslinjer: Bemerk krav fra kommunale myndigheter og tilskuddsordninger. Se normer i Prinsipp 6, særlig 6.3 og 6.9, og se 10.9 under.	
FSC Kriterium 10.2b Viltkorridorer, kantsoner og en bestandsmosaikk av ulike aldersklasser og omløpstider skal planlegges i avgrensningen av plantasjen og stå i forhold til forvaltningsenhetens størrelse.		Samlet score for sertifisering.	
10.2.2 Policy og prosedyrer er iverksatt og skal sikre at: <ul style="list-style-type: none"> - en bestandsmosaikk av ulike aldersklasser og omløpstider skapes og opprettholdes, - viltkorridorer er sørget for, - der det er korridorer av naturlig vegetasjon langs vassdrag eller elvefar, er disse beskyttet mot planting 	Dokumenterte policies og prosedyrer. Feltsinspeksjon.		

og hogst og utviklet til å bli verneområder ved vassdrag. (se 6.2 and 6.3 for andre normer)			
FSC Kriterium 10.2c Størrelsen og avgrensningen av plantasjeområdene skal stå i stil med skogbildet i det naturlige skoglandskapet.		Samlet score for sertifisering	
10.2.3 Både beliggenheten og utformingen av plantasjer harmonerer med det øvrige landskapet i området.	Planprosedyrer. Feltbesøk.		
FSC Kriterium 10.3 Variasjon ved utformingen av plantasjer er å foretrekke med sikte på å fremme økonomisk, økologisk og sosial stabilitet. Slik variasjon kan inkludere størrelse og romlig fordeling av forvaltningsenhetene innenfor landskapet, antall og genetisk sammensetning av arter, aldersklasser og bestandsstrukturer.		Samlet score for sertifisering	
10.3.1 Forvaltningsplanleggingen inkluderer evaluering av økonomisk, økologisk og sosial stabilitet.	Forvaltningsplan eller lignende dokumenter.		
10.3.2 Forvaltningen fremmer variasjon i plantasjestørrelse og fordeling i landskapet.	Plan for landskapsutforming. Feltinspeksjon.		
10.3.3 Forvaltningen sørger for bruk av et mangfold av treslag og provenienser eller andre planter.	Dokumenterte hensyn til bruk av arter som lokalbefolkningen foretrekker. Lister over arter og provenienser.		
10.3.4 Forvaltningen sørger for en strukturell variasjon i plantasjene i landskapet.	Dokumentert restrukturering i ensaldrede plantasjer. Evaluering av alderssammensetning. Feltinspeksjon.		
FSC Kriterium 10.4 Valget av arter til planting skal baseres på deres egnethet for stedet og forvaltningsmålene. For å fremme beskyttelsen av det biologiske mangfoldet, skal stedeegne arter foretrekkes fremfor fremmede arter når plantasjen anlegges og i restaureringen av utarmede økosystemer. Fremmede arter, som bare skal brukes når de er klart bedre enn hjemlige arter, skal overvåkes nøye med henblikk på unaturlig dødelighet, sykdommer eller insektangrep og negative økologiske påvirkninger.		Samlet score for sertifisering	
10.4.1 Valg av arter og genotyper til plantasjen er klart begrunnet og gjort på bakgrunn av plantasjens mål, klima, geologi og jordsmonn på stedet.	Valg av arter er begrunnet.		

10.4.2 Når en fremmed art har blitt foretrukket, må valget av den tydelig begrunnes. Den beste alternative hjemlige arten må være angitt, og grunnen til at den er blitt forkastet, oppgis.	Skriftlige vurderinger.t		
10.4.3 Før en fremmed art blir plantet, må risikoen for at den kan bli invasiv i området, ha blitt vurdert. Invasive fremmede arter skal ikke plantes.	Skriftlige vurderinger.	Regionale retningslinjer: Før opp velkjente invasive arter i området.	
10.4.4 Invasive fremmede arter skal ikke plantes.			
Se 8.2b for overvåkningsnormer			
FSC Kriterium 10.5 En andel av det totale skogforvaltningsområdet, tilpasset størrelsen på plantasjen og bestemt ut fra regionale standarder, skal forvaltes slik at den tilbakeføres til et naturlig skogområde.		Samlet score for sertifisering.	
10.5.1 I samsvar med Kriterium 6.2b, må minst 10 % av plantasjens areal forvaltes for å styrke dets naturlige egenart og med biologisk mangfold som hovedmål.	Kart. Feltinspeksjon. Beskrivelse av alle arealer som forvaltes for tilbakeføring til naturlig skog.	Regionale retningslinjer: Bemerkt relevante lover og direktiver og krav i tilskuddsordningene.	
10.5.2 I samsvar med Kriterium 6.2b, bør minst 5 % avplantasjens areal forvaltes slik at det endelig tilbakeføres til et naturlig skogområde.	Kart. Feltinspeksjon. Beskrivelse av alle arealer som forvaltes for tilbakeføring til naturlig skog.	Ethvert avvik fra dette kravet må begrunnes nøye og logisk. Konsultasjon kan gjennomføres spesielt med henblikk på dette kravet.	
FSC Kriterium 10.6 Tiltak skal gjennomføres for å opprettholde eller forbedre jordas struktur, fruktbarhet og biologiske aktivitet. Metoder, avvirkningstakt, bygging og vedlikehold av veier samt valg av arter må ikke resultere i utarming av jorda eller negative virkninger på vannkvalitet, vannmengde eller vesentlige forandringer i vassdragenes avrenningsmønstre.		Samlet score for sertifisering.	
10.6.1 Måter å beskytte jordsmonnet på er grundig forklart i forvaltningsplaner eller lignende/tilhørende dokumenter.	Forvaltningsplan eller lignende/tilhørende dokumenter.	Alle bestemmelser i 6.5 gjelder her.	
10.6.2 Planer og prosedyrer for ny foryngelse etter hogst er laget for å forhindre naken mark i størst mulig grad og for å sikre at trær kommer opp så raskt som mulig.	Dokumentert prosedyre. Feltinspeksjon.		
10.6.3 Det er ingen tegn på utarming av jorda på stedet.	Feltbesøk.		

Se også 6.5b og 6.5c			
FSC Kriterium 10.7 Tiltak skal gjennomføres for å forhindre og minimere utbrudd av sykdommer, skadedyr, brann og innførsel av invasive arter. Bekjempelse av skadedyr skal innlemmes i og utgjøre en viktig del av forvaltningsplanen, og være primært basert på forebyggende arbeid og biologiske kontrollmetoder fremfor kjemisk bekjempelse. Plantasjeforvaltningen må etterstrebe å fase ut all bruk av kjemiske pesticider og kunstgjødsel, bruk i planteskolene inkludert. Bruken av kjemikalier er også behandlet i Kriteriene 6.6 and 6.7.		Samlet score for sertifisering.	
10.7.1 Det finnes en dokumentert, integrert strategi for pestbekjempelse. (se 6.6a, b and c for videre normer som gjelder for pestbekjempelse.)	Dokumenter.	Regionale retningslinjer: Bemerk lover og direktiver som gjelder skadedyrkontroll/pestkontroll.	
10.7.2 Behovet for bekjempelse og kontroll av brann har blitt evaluert og er dokumentert. (se 7.1f).	Dokumenter.		
10.7.3 Tiltak er gjennomført for å kontrollere eller utrydde fremmede, invasive arter.	Dokumenter. Feltinspeksjon.		
10.7.4 Det finnes en strategi for å minimere bruken av kjemiske pesticider og kunstgjødsel i plantasjer og planteskoler.	Dokumenter. Feltinspeksjon.		
FSC Kriterium 10.8 Tilpasset virksomhetens størrelse og variasjon, skal regelmessig overvåkning og kontroll av plantasjene innbefatte vurderinger av økologiske og sosiale effekter både i plantasjen og i tilgrensende områder (for eksempel naturlig gjenvekst, innvirkning på vannressursene, jordas fruktbarhet og lokal trivsel og sosialt velvære), i tillegg til de elementene som er behandlet i Prinsippene 8, 6 and 4. Ingen arter må plantes i stor skala før lokal utprøving og/eller erfaring har vist at de er økologisk veltilpasset til stedet, ikke er invasive og ikke har vesentlige negative økologiske virkninger på andre økosystemer. Særlig oppmerksomhet vil bli rettet mot det sosiale aspektet ved å erverve arealer for etablering av plantasjer, spesielt beskyttelsen av lokale rettigheter til eierskap, utnyttelse og adgang.		Samlet score for sertifisering	
10.8.1 Det skjer ingen storskala planting av arter som ikke har vist seg å være tilpasset stedet, etter lokal utprøving og erfaring.	Skriftlige vurderinger. Forvaltningsplaner eller tilhørende/lignende dokumenter.		
10.8.2 Plantasjer er ikke etablert på områder som huser viktige eller sårbare økosystemer, områder med rikt eller unikt biologisk mangfold, områder med planlagt vern, eller der det oppstår mulige negative effekter på viktige nedbørfelt.	Planprosedyre. Konsultasjon av biologer med lokalkunnskap.		
10.8.3 Alle nye plantasjer eller tilplantinger større enn 50 000 dekar	Vurdering av sosiale virkninger.		

underlegges en formell miljømessig og sosial vurdering. (Se Kriterium 4.4 for tilknyttede normer)	Vurdering av miljøpåvirkninger.		
10.8.4. For større plantasjer skal skogeieren/skogforvalteren regelmessig evaluere eksisterende plantasjer med henblikk på økonomiske, sosiale og økologiske effekter.			
FSC Kriterium 10.9 Plantasjer som er etablert på arealer med tidligere naturskog etter 1. november 1994, skal normalt ikke kvalifisere for sertifisering. Sertifisering kan tillates i tilfeller hvor det fremlegges tilstrekkelige bevis for at skogeier/skogforvalter ikke er direkte eller indirekte ansvarlig for omdisponeringen.		Samlet score for sertifisering	
10.9.1 Plantasjen er ikke etablert på areal omdisponert fra naturlig skog etter 1. november 1994. (se imidlertid 6.10 and 10.9), med mindre det foreligger bevis for at nåværende skogeier/skogforvalter ikke var direkte eller indirekte ansvarlig for omdisponeringen.	Tidligere arealbruk dokumentert. Dato for planting.	For videre retningslinjer, henvis til: FSC-ADV-30-602: Conversion of plantation to non forest land FSC-ADV-31-001: Interpretation of criterion 10.9 FSC-ADV-20-007: Certification of forest remnants (inc agricultural use)	

Index to annexes

1. National and local forest laws and administrative requirements which apply in Norway
 - 2a. Multilateral environmental agreements
 - 2b. Implications of the Convention of Biological Diversity in Norway
 3. CITES timber species
 4. Endangered species in Norway
 - 5a. FSC certification and core ILO Conventions
 - 5b. ILO Conventions ratified in Norway
 - 5c. ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work - Personal Protective Equipment
 6. Stakeholder issues relating to standard
 7. Pesticides
 8. Categories of High Conservation Value Forests (Proforest toolkit)
 9. Additional annexes specific to different countries
- GLOSSARY

Annex 1. National and local forest laws and administrative requirements which apply in Norway

List of laws and regulations related to forestry, landscape and environment

- Tomtefesteloven
- Plantervernmiddeleva (Act on plant protection substances)
- Fjellova (Act on mountains)
- Skogbruksloven (the Forestry Act)
- Konesjonsloven (Act on Concessions)
- Odelslova
- Plan- og bygningsloven (Act on Planning and Building)
- Forurensningsloven (Act relating to protection against Pollution and relating to waste)
- Vassdragsloven (Act relating to river systems and groundwater [Water Resources Act])
- Viltloven (Act relating to wildlife and wildlife habitats)
- Friluftsløven (Act on Outdoor Recreation)
- Naturvernloven (the Nature Conservation Act)
- Lov om skogsvirkeavgift
- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (Act relating to motor traffic on uncultivated land and in watercourses)
- Lakse- og innlandsfiskloven (Act on Salmonids and fresh water fish species)
- Kulturminneløven (Act on Cultural Heritage)
- Jordlova (Acts relating to land)
- Produktkontrolløven (Production Control Act)
- Våpenloven (Act on Weapons)

- Lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (Act relating to survey, sub-division and registration of real property)
- Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (Act concerning the Sameting (the Sami Parliament) and other Sami legal matters)
- Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (Act relating to the right to environmental information and participation in decision-making processes relating to the environment [Environmental Information Act])
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Act relating to working environment, working hours and employment protection, etc. (Working Environment Act))

Lands protected under The Forestry Act:

- Areas of special environmental or recreational value – areas in which forest operation is subject to severe restrictions. Applied to approx. 170,000 ha.
- Protection forest – forestland that must be treated with special care due to their location or characteristics. Approx. 15-20% of Norway's forestland are classified as protection forest.

Lands protected under The Nature Conservation Act include:

- National parks – extensive areas free of improvements of a technical nature. Forest operations and most types of commercial or industrial activity are banned.
- Landscape protection areas – areas with distinctive landscape features in which any measures or activities which may alter the character of the landscape are banned. Forest operations are normally subject to restrictions.
- Nature reserves – distinctive areas totally protected against commercial or industrial activity and interference of any kind.
- Nature monuments – sites or small areas protected for their special natural historic value.

Annex 2a. Multilateral environmental agreements

- Rio-konventionen 1992 -Skoverklæringen, FN's verdenskonferanse om miljø i Rio 1992:
- CITES Convention
- ILO Convention
- ITTA
- Convention on Biological Diversity
- Strasbourg Resolution 1990 – First Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe.
- Helsinki Resolution 1993 – Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe.
- Lisbon Resolution 1998 - Third Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe.

Annex 2b. Implications of the Convention of Biological Diversity in Norway

The forest ecosystem

Woodland is the second largest land ecosystem in Norway. A part of this area is commercially unviable mountain forest, wooded bog, or other woodland in low-productivity terrain, but the majority (60 %) is commercial forest. It is assumed that two-thirds of Norwegian terrestrial species are woodland species. Forestry results in habitat changes that may lead to acute habitat loss and reduced habitat quality for many species, as well as fragmentation of their habitats. The effects can be considerable. Almost 40 % of the forest-living species on the red-list are affected by these changes.

Forest biological diversity

Biologically mature forest

A large part of the biological diversity in woodland is related to biologically mature forest. Conservation of characteristic features of biologically mature forest, such as mature trees and dead wood, is a precondition to protect forest community species. Biologically mature forest is naturally developed forest that is older than commercially mature forest. There has been a 45 % net increase in biologically mature forest from 1991-2002 due to less logging of commercially matured forest, but 18 % of the forested area considered “biologically mature” in 1991 has disappeared. In addition there are reductions from windthrow, etc. These natural losses are about equal to those from logging. The total area of biologically mature forest is now about 450,000 hectares. This forms 6 % of the commercial forest area of Norway (7.5 mill. hectares). Most biologically mature forest in Norway is located in areas of middle or low productivity. In the most productive areas today, only 1 % is comprised of biologically mature forest. The proportion of biologically mature forest in high productivity zones is very low, and one of the reasons for the large number woodland species appearing on the red-list.

Forest growing stock

SEBI2010 indicator 17 “*growing stock, increment and fellings*” indicates how much wood is removed in relation to growing stock. This indicator would be more accurate by adding estimates of firewood logging etc, which is not recorded by the official timber registration. An alternative indicator is to use “Degree of forest exploitation”. This indicates a decline in growing stock since 1990.

Brown bear

About 150 years ago there were 4,000-5,000 brown bears (*Ursus arctos*) in Scandinavia, two thirds of them living in Norway. The density of bears was the highest in the western parts of southern Norway. Intensive hunting drove the bear population in Norway and Sweden to the brink of extinction. There are two populations of bears in Norway today. In Norway’s northernmost county Finnmark, the bear is part of the Norwegian/Finnish/Russian population. In other parts of Norway bears are found mainly along the border to Sweden. This population is increasing. It is difficult to estimate the Norwegian bear population. During 2006-2007 a total of 126 bears were counted in Norway. In Sweden there are about 2,500 bears.

Lynx

The lynx (*Lynx lynx*) was almost exterminated in the 1930s, but since then has increased in numbers and distribution. Today lynx are widely distributed. In 2008 a minimum of 72-76 females reproduced, which is equivalent to a total population of 429-452 animals. The national goal is to gain 65 annual breeding females.

Wolf

The national goal within the Norwegian management zone for reproducing wolves (*Canis lupus*) is three reproducing females annually. Reproduction in Scandinavia in 2007 was limited to 19 pairs, but no breeding was documented in Norway. In the winter of 2007-2008, 166-210 wolves were recorded in Scandinavia (20-21 family groups and 17-18 territorial pairs). In Norway, 12-18 wolves were recorded during the winter of 2007-2008, comprising a single family group of 3-4 wolves, 2-4 territorial pairs, and 4-5 other individuals. In addition, one family group and 3 territorial pairs were observed in common Norwegian/Swedish territories. Breeding was recorded in three entirely Norwegian territories during the winter of 2008-2009.

Climate and pollution

Monitoring in birch and spruce forests, nationwide investigations of epiphytic lichen on trees, and pollution loads in biota, show that the biomass of mosses has increased considerably, especially in the south, due to longer growing seasons (warmer and wetter autumns). Many species of lichen on trees have increased considerably over many areas, especially the more thermophilic species such as Monk's hood lichen (*Hypogymnia physodes*) and Green starburst lichen (*Parmeliopsis ambigua*). The health status of woodland is monitored in Norway by recording crown density, crown colour, damage and mortality of 35,000 trees in two thousand quadrates nationwide. This monitoring programme started in 1986 and is the Norwegian part of the European woodland monitoring programme ICP Forests, which is a part of the UNs convention on long-distance trans-boundary air pollutants. Additionally reports of woodland damage are registered in the web database "Skogskader" (forest damages) on internet. The average crown densities for Norway spruce (*Picea abies*) and Scots pine (*Pinus sylvestris*) in Norway have declined over the past four years, and for birch (*Betula*) over the last three years. Compared with other European countries, the crown density in Norway remains high, except in central and eastern Norway where the crown density is lower than the European average. This has probably been caused by climatic change. The health condition of trees, ascertained by crown density, discolouration and mortality, is affected largely by direct climatic conditions such as drought, frost and wind; or indirectly by the climate affecting the incidence of fungal diseases and insect attacks. Long-range air pollutants can add to this, or be cumulative with climatic change effects.

Extracts from The 4th Norwegian National Report to CBD; April 2009.

Annex 3. CITES timber species

The species covered by the Convention on International Trade in Endangered Species (CITES) are listed in three Appendices, according to the degree of protection they need.

- Appendix I includes species threatened with extinction. Trade in specimens of these species is permitted only in exceptional circumstances.
- Appendix II includes species not necessarily threatened with extinction, but in which trade must be controlled in order to avoid utilization incompatible with their survival.
- Appendix III contains species that are protected in at least one country, which has asked other CITES Parties for assistance in controlling the trade. Changes to Appendix III follow a distinct procedure from changes to Appendices I and II, as each Party's is entitled to make unilateral amendments to it.

Please check the 'How CITES Works' section on the CITES website for more details (www.cites.org)

Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)

Updated from the CITES website 10th August 2010 (www.cites.org)

Latin name	Common/Trade name	Distribution
<u>Appendix I:</u>		
<i>Abies guatemalensis</i>	Guatemalan fir	Central America
<i>Araucaria araucana</i>	Monkey-puzzle tree	Chile and Argentina
<i>Dalbergia nigra</i>	Brazilian Rosewood	Brazil
<i>Fitzroya cupressoides</i>	Alerce	Costa Rica, Panama, Columbia
<i>Pilgerodendron uviferum</i>		Argentina, Chile
<i>Podocarpus parlatorei</i>	Parlatore's Podocarp	Argentina, Bolivia, Peru
<u>Appendix II:</u>		
<i>Aquilaria spp.</i> ⁴	Agarwood	Asia (all species)
<i>Aniba roseodora</i> ¹²		
<i>Bulnesia sarmientoi</i>	Vera, palo santo, ibiocaí	
<i>Caesalpinia echinata</i> ¹⁰	Brazilwood, Pau-Brasil, Pau de Pernambuco and Ibirapitanga	
<i>Caryocar costaricense</i> ⁴	Ajillo	Colombia, Costa Rica, Panama
<i>Gonystylus spp.</i> ⁴	Ramin	Asia (all species)
<i>Guaiacum spp.</i>	Lignum-vitae/Tree of life	Central America, Caribbean
<i>Gyrinops spp.</i> ⁴	Agarwood	Asia (all species)
<i>Oreomunnea pterocarpa</i> ⁴	Gavilaan	Costa Rica, Mexico, Panama
<i>Pericopsis elata</i> ⁵	Afrormosia	Central and West Africa logs
<i>Platymiscium pleiostachyum</i> ⁴	Quira macawood	Central America
<i>Prunus africana</i> ⁴	African cherry	Africa and Madagascar
<i>Pterocarpus santalinus</i> ⁷	Red Sandalwood	India

<i>Swietenia humilis</i> ⁴	Honduras Mahogany	Central America
<i>Swietenia macrophylla</i> ⁶	Big-leaf Mahogany	Neotropics
<i>Swietenia mahagoni</i> ⁵	Caribbean mahogany	USA, West Indies, Central America
<i>Taxus chinensis</i> ²	Chinese Yew	Asia
<i>T. cuspidate</i> ²	Japanese Yew	Asia
<i>T. fuana</i> ²	Tibetan Yew	Asia
<i>T. sumatrana</i> ²	Sumatran Yew	Asia
<i>T. wallichiana</i> ²	Himalayan Yew	Asia

Appendix 3:

<i>Cedrela odorata</i> ⁵	Cigarbox Cedar	Colombia, Guatemala and Peru
<i>Dalbergia retusa</i> ⁵	Cocobolo	Guatemala
<i>Dalbergia stevensonii</i> ⁵		Guatemala
<i>Dipteryx panamensis</i>	Almendro	Costa Rica, Nicaragua
<i>Magnolia liliifera var. obovata</i> ¹	Safan, Champak	Nepal
<i>Podocarpus nerifolius</i> ¹	Yellow Wood	Nepal
<i>Tetracentron sinense</i> ¹	Tetracentrons	Nepal

What is controlled?

- 1 All parts and derivatives except:
 - a) seeds, spores and pollen (including pollinia);
 - b) seedling or tissue cultures obtained in vitro, in solid or liquid media, transported in sterile containers; and
 - c) cut flowers of artificially propagated plants
 - d) fruits and parts and derivatives thereof of artificially propagated plants of Vanilla
- 2 All parts and derivatives except:
 - a) seeds and pollen; and
 - b) finished products packaged and ready for retail
- 4 All parts and derivatives except:
 - a) seeds (including seedpods of Orchidaceae,) spores and pollen (including pollenia). Exemption does not apply to seeds from Cactaceae spp. Exported from Mexico or seeds of *Beccariophoenix madagascarensis* and *Neodypsis decaryi*.
 - b) seedling or tissue cultures obtained in vitro, in solid or liquid media, transported in sterile containers;
 - c) cut flowers of artificially propagated plants;
 - d) fruits, and parts and derivatives thereof of naturalised or artificially propagated plants of the genus Orchidaceae and of the family Cactaceae
 - e) stems, flowers and parts and derivatives thereof, of naturalised or artificially propagated plants of the genus *Opuntia* and *Selenicereus*
- 5 Logs, sawn wood and veneer sheets
- 6 Logs, sawn wood, veneer sheets and plywood
- 7 Logs, wood chips, powder and extracts
- 9 All parts and derivatives except those bearing a label
- 10 Logs, sawn wood, veneer sheets including unfinished wood articles used for the fabrication of bows for stringed musical instruments
- 11 Logs, sawn wood, veneer sheets, plywood, powder and extracts
- 12 Logs, sawn wood, veneer sheets, plywood and essential oil (excluding finished products packaged and ready for retail trade.

Soil Association Woodmark supports the inclusion of the following species in Appendix II; all are known to be in international trade and to be suffering or having already suffered substantial decline:

<i>Berchemia zeyheri</i>	Pink Ivorywood	
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Port Orford cedar	
<i>Dalbergia cearensis</i>	Kingwood	
<i>Dalbergia frutescens</i>	Tulipwood	
<i>Dalbergia latifolia</i>	Indian Rosewood, Sonokeling	
<i>Dalbergia melanoxylon</i>	African Blackwood	
<i>Diospyros celebica</i>	Macassar Ebony	
<i>Diospyros crassiflora</i>	African Ebony	
<i>Diospyros ebenum</i>	Sri Lankan Ebony	
<i>Diospyros muni</i>	Thai Ebony	
<i>Diospyros philippinensis</i>	Philippine Ebony	
<i>Entandrophragma spp.</i>	Utile, Sapele, African Mahogany	(All 11 spp.)
<i>Khaya</i>	African Mahogany	(All 7 spp.)

Annex 4. Endangered species in Norway

The IUCN Red List of Threatened Species™ is widely recognized as the most comprehensive, objective global approach for evaluating the conservation status of plant and animal species. The following link can be used to obtain up-to-date information on the conservation status of species in Norway: <http://www.iucnredlist.org/>

Annex 5a. FSC certification and core ILO Conventions

Following the FSC policy document “FSC certification and the ILO Conventions” (FSC-POL-30-401: 2002), compliance with all ILO Conventions relevant for forestry is a requirement for FSC forest management certification. Conventions 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, and 182 are Core Standards covered by the 1998 ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its follow-up.

1. Forest managers are legally obliged to comply with all ILO conventions that are ratified in the country of operation (see Annex 5b).
2. Forest managers are expected to comply with the eight core (fundamental) ILO conventions in all ILO member countries, by virtue of their country’s ILO membership, even if not all the conventions have been ratified (those with a ‘*’ in the list below)
3. FSC’s policy for voluntary certification expects managers to comply with all conventions that have an impact on forestry operations and practices, in all countries (including countries which are not ILO-members, and have not ratified the conventions).

List of ILO Conventions that have an impact on forestry operations and practices:

- 29*** Forced Labour Convention, 1930
 - 87*** Freedom of association and protection of the right to organize conventions, 1948.
 - 97 Migration for employment (revised) convention, 1949.
 - 98*** Right to organize and collective bargaining convention, 1949.
 - 100*** Equal remuneration convention, 1951.
 - 105*** Abolition of forced labour convention, 1957.
 - 111*** Discrimination (occupation and employment) convention, 1958.
 - 131 Minimum Wage fixing convention, 1970.
 - 138*** Minimum age convention, 1973.
 - 141 Rural workers organizations convention, 1975.
 - 142 Human Resources Development Convention, 1975
 - 143 Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975
 - 155 Occupational Safety and Health Convention, 1981
 - 169 Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989
 - 182*** Worst Forms of Child Labour Convention, 1999
- ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work.
 Recommendation 135 Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970

Annex 5b. ILO Conventions ratified in Norway

Forest managers are legally obliged to comply with all ILO Conventions which have been ratified in the country of operation. The following ILO Conventions have been ratified in Norway:

Convention
<u>C2 Unemployment Convention, 1919</u>
<u>C8 Unemployment Indemnity (Shipwreck) Convention, 1920</u>
<u>C11 Right of Association (Agriculture) Convention, 1921</u>
<u>C12 Workmen's Compensation (Agriculture) Convention, 1921</u>
<u>C13 White Lead (Painting) Convention, 1921</u>
<u>C14 Weekly Rest (Industry) Convention, 1921</u>
<u>C16 Medical Examination of Young Persons (Sea) Convention, 1921</u>
<u>C18 Workmen's Compensation (Occupational Diseases) Convention, 1925</u>
<u>C19 Equality of Treatment (Accident Compensation) Convention, 1925</u>
<u>C21 Inspection of Emigrants Convention, 1926</u>
<u>C22 Seamen's Articles of Agreement Convention, 1926</u>
<u>C24 Sickness Insurance (Industry) Convention, 1927</u>
<u>C25 Sickness Insurance (Agriculture) Convention, 1927</u>
<u>C26 Minimum Wage-Fixing Machinery Convention, 1928</u>
<u>C27 Marking of Weight (Packages Transported by Vessels) Convention, 1929</u>
<u>C29 Forced Labour Convention, 1930</u>
<u>C30 Hours of Work (Commerce and Offices) Convention, 1930</u>
<u>C42 Workmen's Compensation (Occupational Diseases) Convention (Revised), 1934</u>
<u>C43 Sheet-Glass Works Convention, 1934</u>
<u>C47 Forty-Hour Week Convention, 1935</u>

<u>C49 Reduction of Hours of Work (Glass-Bottle Works) Convention, 1935</u>
<u>C50 Recruiting of Indigenous Workers Convention, 1936</u>
<u>C53 Officers' Competency Certificates Convention, 1936</u>
<u>C56 Sickness Insurance (Sea) Convention, 1936</u>
<u>C68 Food and Catering (Ships' Crews) Convention, 1946</u>
<u>C69 Certification of Ships' Cooks Convention 1946</u>
<u>C71 Seafarers' Pensions Convention, 1946</u>
<u>C73 Medical Examination (Seafarers) Convention, 1946</u>
<u>C80 Final Articles Revision Convention, 1946</u>
<u>C81 Labour Inspection Convention, 1947 (and its Protocol)</u>
<u>C87 Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948</u>
<u>C88 Employment Service Convention, 1948</u>
<u>C90 Night Work of Young Persons (Industry) Convention (Revised), 1948</u>
<u>C91 Paid Vacations (Seafarers) Convention (Revised), 1949</u>
<u>C92 Accommodation of Crews Convention (Revised), 1949</u>
<u>C94 Labour Clauses (Public Contracts) Convention, 1949</u>
<u>C95 Protection of Wages Convention, 1949</u>
<u>C97 Migration for Employment Convention (Revised), 1949</u>
<u>C98 Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949</u>
<u>C100 Equal Remuneration Convention, 1951</u>
<u>C102 Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952</u>
<u>C105 Abolition of Forced Labour Convention, 1957</u>
<u>C108 Seafarers' Identity Documents Convention, 1958</u>
<u>C111 Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958</u>
<u>C113 Medical Examination (Fishermen) Convention, 1959</u>
<u>C115 Radiation Protection Convention, 1960</u>
<u>C116 Final Articles Revision Convention, 1961</u>
<u>C118 Equality of Treatment (Social Security) Convention, 1962</u>
<u>C119 Guarding of Machinery Convention, 1963</u>
<u>C120 Hygiene (Commerce and Offices) Convention, 1964</u>
<u>C122 Employment Policy Convention, 1964</u>
<u>C126 Accommodation of Crews (Fishermen) Convention, 1966</u>
<u>C128 Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits Convention, 1967</u>
<u>C129 Labour Inspection (Agriculture) Convention, 1969</u>
<u>C130 Medical Care and Sickness Benefits Convention, 1969</u>
<u>C132 Holidays with Pay Convention (Revised), 1970</u>
<u>C133 Accommodation of Crews (Supplementary Provisions) Convention, 1970</u>
<u>C134 Prevention of Accidents (Seafarers) Convention, 1970</u>
<u>C135 Workers' Representatives Convention, 1971</u>
<u>C137 Dock Work Convention, 1973</u>
<u>C138 Minimum Age Convention, 1973</u>
<u>C139 Occupational Cancer Convention, 1974</u>
<u>C141 Rural Workers' Organisations Convention, 1975</u>
<u>C142 Human Resources Development Convention, 1975</u>
<u>C143 Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975</u>
<u>C144 Tripartite Consultation (International Labour Standards) Convention, 1976</u>
<u>C145 Continuity of Employment (Seafarers) Convention, 1976</u>

C147 Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (and its Protocol)
C148 Working Environment (Air Pollution, Noise and Vibration) Convention, 1977
C149 Nursing Personnel Convention, 1977
C150 Labour Administration Convention, 1978
C151 Labour Relations (Public Service) Convention, 1978
C152 Occupational Safety and Health (Dock Work) Convention, 1979
C154 Collective Bargaining Convention, 1981
C155 Occupational Safety and Health Convention, 1981
C156 Workers with Family Responsibilities Convention, 1981
C159 Vocational Rehabilitation and Employment (Disabled Persons) Convention, 1983
C160 Labour Statistics Convention, 1985
C162 Asbestos Convention, 1986
C163 Seafarers' Welfare Convention, 1987
C164 Health Protection and Medical Care (Seafarers) Convention, 1987
C167 Safety and Health in Construction Convention, 1988
C168 Employment Promotion and Protection against Unemployment Convention, 1988
C169 Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989
C170 Chemicals Convention, 1990
C176 Safety and Health in Mines Convention, 1995
C178 Labour Inspection (Seafarers) Convention, 1996
C179 Recruitment and Placement of Seafarers Convention, 1996
C180 Seafarers' Hours of Work and the Manning of Ships Convention, 1996
C182 Worst Forms of Child Labour Convention, 1999
MLC Maritime Labour Convention, 2006
P81 Protocol of 1995 to the Labour Inspection Convention, 1947
P147 Protocol of 1996 to the Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976

(See <http://www.ilo.org/ilolex/english/index.htm> for information)

Annex 5c. ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Work - Personal Protective Equipment (PPE: 1998)

Table 1. Personal protective equipment (PPE) appropriate for forestry operations

Parts of the body to be protected:	Feet	Legs	Trunk, arms, legs	Hands	Head	Eyes	Eyes/face	Hearing
PPE normally appropriate:	Safety boots or shoes ¹	Safety trousers ²	Close-fitting clothing	Gloves	Safety helmet	Goggles	Visor (mesh)	Ear muffs ³
Operation								
<i>Planting</i> ⁴								
Manual	✓			✓ ⁵				
Mechanized	✓		✓					✓ ⁶
<i>Weeding/cleaning</i>								
Smooth-edged tools	✓			✓		✓		
Handsaw	✓			✓				
Chain-saw	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓	✓	✓	✓
Brush saw								
- with metal blade	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- with nylon filament	✓	✓		✓		✓		✓
Rotating knife/flail	✓		✓	✓				✓ ⁶
<i>Pesticide application</i>	To comply with those specified for the particular substance and application technique							
<i>Pruning</i> [*]								
Hand tools	✓ ⁹			✓	✓ ¹⁰	✓		
<i>Felling</i> ¹¹								
Hand tools	✓		✓	✓ ¹²	✓			
Chain-saw	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓		✓	✓
Mechanized	✓		✓		✓			✓
<i>Debarking</i>								
Manual	✓			✓				
Mechanized	✓		✓	✓		✓		✓ ⁶
<i>Splitting</i>								
Manual	✓			✓		✓		
Mechanized	✓		✓	✓		✓		✓
<i>Extraction</i>								
Manual	✓			✓	✓ ¹³			
Chute	✓			✓	✓ ¹³			
Animal	✓			✓	✓ ¹³			
Mechanized								
- skidder	✓		✓	✓ ¹⁴	✓			✓ ⁶
- forewarder	✓		✓	✓	✓			✓ ⁶
- cable crane	✓		✓	✓ ¹⁴	✓			✓ ⁶
- helicopter	✓		✓ ¹⁵	✓ ¹⁴	✓ ¹⁶	✓		✓
<i>Stacking/loading</i>	✓		✓	✓	✓			✓ ⁶
<i>Chipping</i>	✓		✓	✓	✓		✓	✓ ⁶
<i>Tree climbing</i> ¹⁷								
Using a chain-saw	✓ ⁷	✓	✓	✓ ⁸	✓ ¹⁸	✓		✓
Not using a chain-saw	✓				✓			

Notes: * If pruning involves tree climbing above 3 m, a fall restricting device should be used. ¹With integrated steel toe for medium or heavy loads. ²Safety trousers incorporating clogging material, in hot climates/weather chain-saw leggings or chaps may be used. Safety trousers and chap contain fibres that are inflammable and melt, and should

Table 1. Personal protective equipment (PPE) appropriate for forestry operations (cont.)

not be worn during fire-fighting. ³Ear plugs and ear valves not generally suitable for forestry because of risk of infection. ⁴For planting of chemically treated plants and for dipping of plants in chemicals see relevant section of Chapter 13. ⁵When planting spiny seedlings or chemically treated plants. ⁶When noise level at work position exceeds 85dB(A). ⁷Chain-saw boots with protective guarding at front vamp and instep. ⁸Cut-resistant material incorporated in the back of the left hand. ⁹When falling branches are likely to cause injury. ¹⁰When pruning to a height exceeding 2.5 m. ¹¹Felling includes debranching and crosscutting. ¹²When using a handsaw. ¹³When extracting near unstable trees or branchwood. ¹⁴Only if manipulating logs; gloves with heavy-duty palm if handling wire choker rope or tether line. ¹⁵Highly visible colours. ¹⁶With chin strap. ¹⁷For required tree-climbing equipment see Chapter 15 of this code. ¹⁸Climbing helmets are preferable: if they are not available, safety helmets with chin straps may be used.

Annex 6. Stakeholder issues relating to standard

In February 2008 the Soil Association Woodmark Generic Standard and Checklist was cross-checked with the draft Norwegian FSC standard and modified accordingly. Consultation was then carried out on the adapted standard with members of the Norwegian FSC working group. No negative comments were received concerning the contents of the adapted standard.

Annex 7. Pesticides

FSC – Definitions and interpretations

FSC has adopted the following definitions of the terms ‘pest’ and ‘pesticide’, approved by the FSC Board of Directors in December 2005:

Pest: Organisms, which are harmful or perceived as harmful and as prejudicing the achievement of management goals or the desired yields or profits. Some pests, especially introduced exotics, may also pose serious ecological threats, and suppression may be recommended. They include animal pests, plant weeds, pathogenic fungi and other micro-organisms.

Pesticide: (including fungicide and herbicide) Any substance or preparation prepared or used in protecting plants or wood or other plant products from pests; in controlling pests or in rendering such pests harmless. (This definition includes insecticides, rodenticides, acaricides, molluscicides, larvaecides, fungicides and herbicides).

Chemicals listed on the next page are classed as “highly hazardous” and should not be used. The list is based **Annex 1 and 2 from FSC Guidance Document (FSC-GUI-001: May 2007) on Implementation of the FSC Pesticides Policy (FSC-POL-30-601: December 2005). Chemicals within Class IA of WHO’s Extremely hazardous technical grade active ingredients in pesticides are indicated with a ‘*’ and those within Class IB are indicated with ‘**’.**

The FSC board committee may approve temporary exceptions. Revised lists will be published and circulated when necessary.

See www.fsc.org – for chemicals policy updates.

Name of chemical

2-(2,4-DP), dma salt (= dichlorprop, dma salt) 2,4,5-T	DDT	Furathiocarb **	Pentachlorophenol **
2,4-D, 2-ethylhexyl ester	Deltamethrin	Gamma-HCH, lindane	Permethrin
3-Chloro-1,2-propanediol**	Demeton-S-methyl	Heptachlor	Phenylmercury acetate *
Acrolein**	Diazinon**	Heptenophos **	Phorate *
Aldicarb*	Dicamba, dma salt	Hexachlorobenzene *	Phosphamidon *
Aldrin	Dichlorvos**	Hexazinone	Propaquizafop
Allyl alcohol **	Dicofol	Hydramethylnon	Propetamphos
Alpha-cypermethrin	Dicrotophos**	Isoxaben	Propyzamide
Aluminium phosphide	Dieldrin	Isoxathion **	Quintozene
Amitrole	Dienochlor	Lamba-cyhalothrin	Simazine
Atrazine	Difenacoum*	Lead arsenate **	Sodium arsenite **
Azinphos-ethyl**	Difethialone*	Mancozeb	Sodium cyanide **
Azinphos-methyl**	Diiflubenzuron	Mecarbam **	Sodium fluoroacetate *
Benomyl	Dimethoate	Mercuric chloride *	Sodium fluoroacetate, 1080
Blastidicin-S**	Dinoterb **	Mercuric oxide **	Strychnine **
Brodifacoum*	Diphacinone*	Metam sodium	Sulfluramid
Bromadiolone*	Diquat dibromide	Metasystox	Sulfotep *
Bromethalin*	Disulfoton*	Methamidophos **	Tebufenozide
Butocarboxim**	Diuron	Methidathion **	Tebupirimfos *
Butoxycarboxim**	DNOC **	Methiocarb **	Tefluthrin **
Cadusafos**	Edifenphos**	Methomyl **	Terbufos *
Calcium arsenate**	Endosulfan	Methoxychlor	Terbumeton
	Endrin	Methylarsonic acid (monosodium methanearsenate, MSMA)	Terbuthylazine
Calcium cyanide*	EPN *	Methylbromide	Terbutryn
Captafol*	Epoxiconazole	Mevinphos*	Thallium sulfate
Carbaryl	Esfenvalerate	Mirex	Thiodicarb
Carbofuran*	Ethiofencarb **	Monocrotophos **	Thiofanox
Carbosulfan	Ethion	Naled	Thiometon
Chlordane	Ethoprophos *	Nicotine **	Toxaphene (Camphechlor)
Chlorethoxyfos*	Famphur **	Omethoate **	Triadimenol
Chlorfenvinphos**	Fenamiphos **	Oryzalin	Triazophos
Chlormephos	Fenitrothion	Oxamyl **	Trifluralin
Chlorophacinone*	Fipronil	Oxydemeton-methyl **	Vamidothion
Chlorothalonil	Flocoumafen *	Oxyfluorfen	Warfarin
Chlorpyrifos	Fluazifop-butyl	Paraquat	Zeta-cypermethrin
Coumaphos**	Flucythrinate **	Parathion *	Zinc phosphide
Coumatetralyl**	Flufenoxuron	Parathion-methyl	
Cyfluthrin	Fluoroacetamide **	Paris green **	
Cypermethrin	Formetanate **	Pendimethalin	

Annex 8. Categories of High Conservation Value Forests (HCVF: Proforest toolkit)

A High Conservation Value area is the area of natural habitat required to maintain or enhance a High Conservation Value. A HCV area may be part of a larger habitat, for example a riparian zone protecting a stream that is the sole supply of drinking water to a community or a patch of a rare limestone-loving forest within a larger forest area. Elsewhere, the HCV area may be the whole of a habitat, for example a large forest management unit, when that forest contains several threatened or endangered species that range throughout the forest. Any habitat type – boreal, temperate or tropical, natural or modified by humans, can potentially be designated an HCV area, because HCV designation relies solely on the presence of High Conservation Values within the habitat. The Proforest Toolkit proposes the following categories: (see www.hcvnetwork.org for further information).

HCVF 1. Areas containing globally, regionally or nationally significant concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia).

For example, the presence of several globally threatened bird species within a Kenyan montane forest.

HCVF 2. Globally, regionally or nationally significant large landscape-level areas where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance.

For example, a large tract of Mesoamerican flooded grasslands and gallery forests with healthy populations of Hyacinth Macaw, Jaguar, Maned Wolf, and Giant Otter, as well as most smaller species.

HCVF 3. Areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems.

For example, patches of a regionally rare type of freshwater swamp in an Australian coastal district.

HCVF 4. Areas that provide basic ecosystem services in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control).

For example, forest on steep slopes with avalanche risk above a town in the European Alps.

HCVF 5. Areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health).

For example, key hunting or foraging areas for communities living at subsistence level in a Cambodian lowland forest mosaic.

HCVF 6. Areas critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in cooperation with such local communities).

For example, sacred burial grounds within a forest management area in Canada.

GLOSSARY

Words in this document are used as defined in most standard English language dictionaries. The precise meaning and local interpretation of certain phrases (such as local communities) should be decided in the local context by forest managers and certifiers. In this document, the words below are understood as follows:

Biological diversity: The variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are a part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems. (see Convention on Biological Diversity, 1992)

Biological diversity values: The intrinsic, ecological, genetic, social, economic, scientific, educational, cultural, recreational and aesthetic values of biological diversity and its components. (see Convention on Biological Diversity, 1992)

Biological control agents: Living organisms used to eliminate or regulate the population of other living organisms.

Chain of custody: The channel through which products are distributed from their origin in the forest to their end-use.

Chemicals: The range of fertilizers, insecticides, fungicides, and hormones which are used in forest management.

Criterion (pl. Criteria): A means of judging whether or not a Principle (of forest stewardship) has been fulfilled.

Customary rights: Rights which result from a long series of habitual or customary actions, constantly repeated, which have, by such repetition and by uninterrupted acquiescence, acquired the force of a law within a geographical or sociological unit.

Ecosystem: A community of all plants and animals and their physical environment, functioning together as an interdependent unit.

Endangered species: Any species which is in danger of extinction throughout all or a significant portion of its range.

Exotic species: An introduced species not native or endemic to the area in question.

Forest integrity: The composition, dynamics, functions and structural attributes of a natural forest.

Forest management/manager: The people responsible for the operational management of the forest resource and of the enterprise, as well as the management system and structure, and the planning and field operations.

Genetically modified organisms: Biological organisms which have been induced by various means to consist of genetic structural changes.

High Conservation Value Forests: High Conservation Value Forests are those that possess one or more of the following attributes:

- e) forest areas containing globally, regionally or nationally significant :
 - concentrations of biodiversity values (e.g. endemism, endangered species, refugia); and/or
 - large landscape level forests, contained within, or containing the management unit, where viable populations of most if not all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance
- f) forest areas that are in or contain rare, threatened or endangered ecosystems
- g) forest areas that provide basic services of nature in critical situations (e.g. watershed protection, erosion control)
- h) forest areas fundamental to meeting basic needs of local communities (e.g. subsistence, health) and/or critical to local communities' traditional cultural identity (areas of cultural, ecological, economic or religious significance identified in cooperation with such local communities).

Indigenous lands and territories: The total environment of the lands, air, water, sea, sea-ice, flora and fauna, and other resources which indigenous peoples have traditionally owned or otherwise occupied or used. (Draft Declaration of the Rights of Indigenous Peoples: Part VI)

Indigenous peoples: "The existing descendants of the peoples who inhabited the present territory of a country wholly or partially at the time when persons of a different culture or ethnic origin arrived there from other parts of the world, overcame them and, by conquest, settlement, or other means reduced them to a non-dominant or colonial situation; who today live more in conformity with their particular social, economic and cultural customs and traditions than with the institutions of the country of which they now form a part, under State structure which incorporates mainly the national, social and cultural characteristics of other segments of the population which are predominant." (Working definition adopted by the UN Working Group on Indigenous Peoples).

Landscape: A geographical mosaic composed of interacting ecosystems resulting from the influence of geological, topographical, soil, climatic, biotic and human interactions in a given area.

Local laws: Includes all legal norms given by organisms of government whose jurisdiction is less than the national level, such as departmental, municipal and customary norms.

Long term: The time-scale of the forest owner or manager as manifested by the objectives of the management plan, the rate of harvesting, and the commitment to maintain permanent forest cover. The length of time involved will vary according to the context and ecological

conditions, and will be a function of how long it takes a given ecosystem to recover its natural structure and composition following harvesting or disturbance, or to produce mature or primary conditions.

Native species: A species that occurs naturally in the region; endemic to the area.

Natural cycles: Nutrient and mineral cycling as a result of interactions between soils, water, plants, and animals in forest environments that affect the ecological productivity of a given site.

Natural Forest: Forest areas where many of the principal characteristics and key elements of native ecosystems such as complexity, structure and diversity are present, as defined by FSC approved national and regional standards of forest management.

Non-Timber Forest Products (NTFPs): All forest products except timber, including other materials obtained from trees such as resins and leaves, as well as any other plant and animal products.

Other forest types: Forest areas that do not fit the criteria for plantation or natural forests and which are defined more specifically by FSC-approved national and regional standards of forest stewardship.

Plantation: Forest areas lacking most of the principal characteristics and key elements of native ecosystems as defined by FSC-approved national and regional standards of forest stewardship, which result from the human activities of either planting, sowing or intensive silvicultural treatments.

Principle: An essential rule or element; in FSC's case, of forest stewardship.

Silviculture: The art of producing and tending a forest by manipulating its establishment, composition and growth to best fulfill the objectives of the owner. This may, or may not, include timber production.

Succession: Progressive changes in species composition and forest community structure caused by natural processes (nonhuman) over time.

Tenure: Socially defined agreements held by individuals or groups, recognized by legal statutes or customary practice, regarding the "bundle of rights and duties" of ownership, holding, access and/or usage of a particular land unit or the associated resources there within (such as individual trees, plant species, water, minerals, etc).

Threatened species: Any species which is likely to become endangered within the foreseeable future throughout all or a significant portion of its range.

Use rights: Rights for the use of forest resources that can be defined by local custom, mutual agreements, or prescribed by other entities holding access rights. These rights may restrict the use of particular resources to specific levels of consumption or particular harvesting techniques.

Amendments			
Date	Details	Author	Approval
October 2010	Footer updated to Norge v1.2 Okt 2010 Front sheet updated (dates and SA Woodmark logo) Page 2: References to superseded FSC docs updated Page 4 and 7: References to 'recommendations' replaced with 'observations' Checklist: Numbering correction (7.2.3 was duplicated should have been be 7.2.4) Page 52 onwards: Annexes added and numbering re-structured.	LC	MR